Budapest, 1900. | Ötödik évfolyam. 1. szám. | Kedd, január 2.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. | Főszerkesztő: ÉSZI JÓZSEF. | Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. | Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Ujévi beszédek.

Budapest, január 1.

(é.) Az ujévi beszédekben sok érdekes anyagot, a parlamenti viszonyokra nézve sok becses utmutatást fog a közvélemény ezuttal találni. Örömmel emeljük ki a felhangzott nyilatkozatoknak egészben véve megnyugtató jellegét. Ha tavaly a szenvedély viharzott végig valamennyi ujévi beszéden, az idén — jóleső ellentétben azzal a kinos állapottal — a higgadt hazafias szemlélődés, a kölcsönös méltányosság és a tárgyiasságra törekvő lojalitás volt a nyilatkozatok alaphangja.

Jelentőségre nézve természetesen ismét a többség és a kormány enunciációi állanak első helyen. A miniszterelnök beszéde sem vetett fel uj politikai problémákat, nem kezdeményezett uj kormányzati eszméket s mégis volt Széll Kálmán szavaiban valami, ami elhatott a szabadelvüpártnak szivéig s a mi rokonszenves visszhangot és rendkivüli figyelmet fog kelteni az egész közvéleményben. A kormánypolitika feltétlen szabadelvüségének erösen hangsulyozott, szinte ünnepies kidomboritásában látjuk mi a beszédnek e kiugró pontját. Hiszen aki tekintettel van Széll Kálmán multjára s arra a politikai következetességre, amely ezt az államférfiut jellemzi, annak eddig sem lehetett kétségbe vonnia, hogy a kormányelnök a legüszlabb szabadelvüség szellemében óhajtja programmját megvalósitani. De akadtak tényezők és áramlatok, amelyek bizonyos célzattal hintegették e tekintetben a gyanut. Hol itt, hol ott fel-felbukkantak ködös aggodalmak, homályos sejditések, burkolt célzások, amelyek megannyian a kormány liberalizmusának öszinteségét igyekeztek kérdésessé tenni. Hát ezekre adott ma Széll Kálmán feleletet. Válasza világos, meggyőző és megnyugtató volt. Költői lendülettel mutatott vissza Széll Kálmán a maga politikai pályafutásának kezdetére s lelkes hangon hivatkozott arra, hogy az ő politikai bölcsője ott ringott a nemes és kérlelhetetlen szabadelvüség atmosférájában. És ebbe a multjába kapcsolta bele a jelent és a jövendőt, fogalomszerüen hangoztatva, hogy politikája soha hajszálnyira sem fog eltérni a klasszikus magyar szabadelvüség irányától. Zugó éljenzéssel fogadta a többség ezt a férfias nyilatkozatot és hálás elismerés fog a közvélemény részéről is a miniszterelnök e férfias és örvendetes kijelentése nyomán nyilvánuini.

Széll Kálmán méltó önérzettel hivatkozott tizhavi kormányzásának eredményeire. A kiegyezés immár tető alatt van: ez az egyik érdem. S perfektté válása nem igényelt Magyarország részéről semmiféle közjogi áldozatot: ez a másik érdem. A békés reformmunka utja elöl ezzel elháritottnak tekinthető minden akadály. Az osztrák állapotok innentul már csak a *figyelmünket* kötik le, de *tetterőnket* többé nem. Hát most már hadd induljon neki a magyar politika a nemzeti konszolidáció komoly és békés munkájának. Széll Kálmán erre nézve is megnyugtató kijelentést tett. Nem igért *gyors* haladást, de *biztosat és folytonosat* s igaza van ebben. Nem hevenyeszett intézményekre van a nemzetnek szüksége, hanem jól megfontolt alkotásokra, amelyek megvalósitják a magyar szabadelvü politikának azt az ideális feladatát, amelyet a mai napnak egyik szónoka, *Hódossy* Imre találó tömörséggel igy definiált: *liberalizmus* és *törvényesség*. Széll Kálmánnak maradandó érdeme az, hogy a szabadelvüséget ismét hozzáforrasztotta a törvényességhez. Ma egy éve mind a válságban volt mind a kettő: a szabadelvü párt is, az alkotmány is. Akkor némelyek az alkotmányt akarták megmenteni a szabadelvü párt rovására, mások viszont a szabadelvü pártot az alkotmány rovására. Széll Kálmán programmjának dicsősége s müködésének sikere éppen az, hogy sértetlen állapotban hozta ki abból a válságból a szabadelvü pártot, valamint az alkotmányt.

Abban a tapintatos, szerencsés hangu és gazdag tartalmu beszédben, amelyet gróf *Csáky* Albin intézett a kormányelnökhöz, teljes méltánylást talált ez a momentum. Jól mondta ez a kiváló államférfiu, hogy nem azért hatalmas és nagy ez a többség, mert számban sokkal erösebb az ellenzéknél, hanem azért, mert az ország érdekeit szolgálja az a politika, amelynek támogatására vállalkozott. S e politika támogatásában igazán egységes a párt, bárha a politikai irigység próbálkozik is olykor éket verni egységébe. „Előre kell nézni, nem hátra,“ — igy szólott ma a miniszterelnök teljes egybehangzásban azokkal, amiket mi e lap hasábjain váltig hirdetünk. A multnak emlékeihez semmi köze a jelenlegi, a jövendő feladatai azok, amelyeknek megoldását sürgeti a hazafias kötelesség. Azok az emlékek igenis szétrepeszthetnék a párt egységét, ha erösebbeknek bizonyulnának a jövendő feladataira való tekintetnél. De nincs semmi okunk ilyen eltévelyedéstől tartanunk. A szabadelvüpártnak minden tagja érzi, hogy a jelent nem a multba, hanem a jövőbe kell belekapcsolni. S minden ellenkező tünet dacára is éppen ezért tekinthetünk teljes megnyugvással a szabadelvüpárt lelki harmóniájának további megszilárdulása elé.

Látszólag, de csakis látszólag van némi eltérés a mult elfeledésének tekintetében a miniszterelnök szavai és ama beszéd közt, amelyet *Münnich* Aurél intézett *Perczel* Dezsőhöz, a képviselőház elnökéhez. Münnich beszéde megemlitette ugyanis a parlamentarizmusnak világszerte észlelhető elfajulásait, vagyis az obstrukcióra való általános hajlandóságot. Nem hinnök, hogy az érdemes szónok a magyar politika közelmultját akarta volna szóvá tenni s ilyen módon kényes helyzetbe sodorni a mai többségnek azt a részét, amely tavaly még az ellenzéken küzdött. Ránk a Münnich beszéde azt a benyomást teszi, hogy nem *hátrafelé* nézett, hanem *kifelé*, s hogy a parlamentarizmusnak nemzetközi alakulását kivánta tárgyalni, nem pedig burkolt kézzel megérinteni a magunk testén alig behegedt sebeket. Mi Münnich Aurélt lojális politikusnak ismerjük, aki, ha van kifogása egy helyzet ellen, akkor levonja véleményéből a konzekvenciákat, s viszont ha elfogadott egy helyzetet, akkor feltétlenül meg is barátkozott vele. Konstatáljuk még, hogy *Perczel* Dezső talpraesett, lelkes beszédben köszönte meg a bizalomnak és a rokonszenvnek megnyilatkozását s hogy a parlament tagjainak higgadtságától reméli a képviselőház tanácskozásainak zavartalan és méltóságos menetét. Igy hát teljes összhang mutatkozott egész vonalon. Vajha teljesülne az uj esztendő egész folyamán ez a biztató horoszkóp.

A szabadelvü párt ujéve.

A *Lloyd-klub* hatalmas ablaküvegein átveződő napfény a nemzeti párttal megnövekedett szabadelvü pártot köszöntötte a mai ujév ünnepén. Az első uj esztendő a fuzió és *Széll* Kálmán kormányra jutása óta. Már délelőtt 1/2 10 órakor nagy tömeg hullámzott a termekben, vidáman, jókedvvel cserélve ki a jó kivánságokat. Mindenki ott volt már, akire számitottak, hogy ott lesz, csak gróf *Csáky* Albin hiányzott, akire pedig a legfontosabb megbizás teljesitése várt a mai napon. Neki kellett üdvözölnie a pártvezért a párt nevében, mint aki volt disszidens létére az ortodoxok és az „uj elemek“ közt a középhelyet foglalja el. Ekkor belépett Podmaniczky báró a márványoszlopos terembe s felolvasta a következő levelet:

Budapest, 1899. december 31.

Nagyon tisztelt barátom!

Tegnap vadászaton hóval teljesen hóval borított gödörbe zuhanván egyik lábammal, ezt derekasan megrántottam, aminek következménye, hogy nagyon nehezen mozgok, és egyelőre borogatások alkalmazása végett nyugágyon kell hevernem.

Holnap azonban, habár nehezen, de mindenesetre felmegyek a miniszterelnök urhoz, csakhogy a lépcsőmászást lehetőleg kerülve, nem fogok előbb a klubban megjelenni, hanem egyenesen felhajtatok Budára, hogy fél tizenegykor pontosan ott legyek.

Igaz híved és tisztelőd

Csáky Albin.

Amily levertséget okozott a levél első része, épp oly megnyugvással értesült mindenki később, hogy a nemes grófnak komoly baja nem történt s a párt tagjai gyönyörködhetnek majd az ő klasszikus szónoklatában. Még meg is éljenezték a népszerü pártelnököt, amikor a levél olvasásával elkészült.

A pártelnök üdvözlése.

Aztán egyszerre csönd lett; előállt **Hódossy** Imre és a párt nevében üdvözölte Podmaniczky Frigyest és ezzel megkezdődött a szabadelvü párt hivatalos ujéve. *Hódossy* beszéde igy hangzik:

Kegyelmes uram! Mélyen tisztelt elnök ur! Egybegyültünk, hogy az uj év első napján a szabadelvü párt nevében kifejezzük előtted mélyen érzett tiszteletünket és őszinte szerencsekivánatainkat.

E politikai párt célja és eszközei adva vannak. Megállapitotta azokat már Deák Ferenc. Célja: a történelmi alapon alakult, alkotmányos független magyar állam; eszközei: a szabadelvüség és a törvényesség. (Élénk helyeslés.) A százados tapasztalás tanitja, hogy ezen országot üdvösen és sikeresen csak az kormányozhatja, aki eme célhoz és emez eszközök mindegyikéhez valóban hü marad. (Élénk helyeslés és éljenzés.) E pártban azért tömörült a tagok oly nagy száma egybe, hogy az imént mondottaknak megfelelő kormányzatot biztositsa. (Ugy van! Ugy van!) Szükséges a tömörülés kivált a jelen pillanatban, a jelen körülmények között, midőn oly nagy nehézségek, oly veszélyek tornyosulnak nyugati szomszédságunkban. (Ugy van! Ugy van!) Hogy azonban e párt célját elérje, ahhoz összetartás (Helyeslés.), a párt tagjainak őszinte bizalma egymás iránt szükséges (Élénk helyeslés.); erre nézve pedig mi, mélyen tisztelt elnökünk, a legnagyobb biztositékok egyikét a te egyéniségedben látjuk. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Látjuk a te, fenkölt érzelmekben gazdag, nemes, jó szivedben, (Ugy van! Ugy van!) és látjuk a te előzékeny, konciliáns modorodban, (Ugy van! Ugy van!) melyek az ily nagy számu gyülekezetekben időnkint majdnem elkerülhetetlen nézeteltérések kiegyenlitésére olyannyira alkalmasok. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

A közjó érdekében kérjük Istent, hogy téged, mélyen tisztelt elnökünk, friss erőben és egészségben évek hosszu során át tartson meg, és ajánljuk magukat szives jóakaratodba. (Hosszas élénk tetszés és éljenzés.)

Báró **Podmaniczky** Frigyes az üdvözletre meghatottan válaszolt. Megköszönte a kifejezett jókivánságokat és aztán maga is hangoztatta az egyetértés, az összetartás szükségességét mindenféle személyes érdek háttérbe szoritásával.

Ha a párt igy fog eljarni, meg vagyok győződve, hogy a szabadelvü párt jól fogja teljesiteni a reá váró nagy feladatokat, a főelv mindig az kell, hogy legyen, mert, ugymond, akár a magán, akár a politikai, akár a közgazdasági téren akarunk valamit elérni, hogy kötelességünket teljesitsük és hogy lelkiismeretünkkel legyünk tisztában. Ha igy fogunk eljárni, — ha nem is fogunk találni arra, amit boldogságnak nevezhetünk, — de fogunk találni megnyugvásra és soha semmiféle viszonyok közt nem fogunk magunknak szemrehanyást tenni, hogy mi a haza érdekei ellen vétettünk. S ha csakugyan sikerülni fog, hogy ez az év, amely Magyarország történetében nagyon nevezetes év, csakugyan meghozza nekünk a megnyugvást és ennek révén a boldogságot, t. i. a haza javát, ha bekövetkezhetnék ez évben az, hogy hosszu bizonytalanság után végre rendezett állapotokat teremtünk e hazában, olyan állapotokat, amelyek következtében egyedül, javulhatnak meg közgazdasági viszonyaink és amelyek egyedül tehetnek megint munkaképesekké, akkor köszönetet fogunk mondani a gondviselésnek, de egyszersmind köszönetet fogunk mondani még magunknak is, mert nyugodt lélekkel el fogjuk mondhatni, hogy mi voltunk egyik tényezője annak, hogy ami éppen nem volt örömnek nevezhető, örömmé változott. Isten éltessen titeket. (Hosszantartó zajos éljenzés.)

A miniszterelnök üdvözlése.

A párttagok azután kocsira ültek és áthajtattak Budára, ahol *Széll* Kálmán miniszterelnököt üdvözölte a szabadelvü párt nevében gróf *Csáky* Albin a következő beszéddel:

Állandó gyakorlat szerint a szabadelvü kormánypárt az évforduló alkalmával megjelenik a kormányelnök, mint pártvezér előtt, hogy neki köszönetet mondjon a mult évbeli fáradozásáért és bizalmának változatlanságáról biztositsa a jövőt illetőleg. Könnyen sablonszerüvé válik mind az, ami rendes időközökben ismétlődik és a párt meg pártvezér közötti egyetértés, az egymáshozi ragaszkodás, az egymás iránti tisztelet uj és ujabb kifejezését csak a szónoklás müvészete képes hatályossá tenni, ha nagyjában változatlan politikai viszonyok között ugyan azok a szereplők állnak egymással ismételten szemben.

Ma nem ez a helyzet: *először* ezen alkalommal Téged mint tisztelt vezérünk, az ujév napján üdvözölni, — először van módunkban magánkörben barátságunk és tiszteletünk nagy pecsétjével ellátni azt a frigyet, amelyet mi Veled a politikai nyilvánosság előtt kötöttünk (Élénk tetszés.) és csak mivel ennek folytán a szónoklat müvészetére nincs szükségünk, mertem meghajolni pártunk azon óhaja előtt, hogy érzelmeinek én legyek a tolmácsa.

Az élő szónak minden mestersége nélkül tehát, de annál inkább a szivelnkben élő érzelmek egész melegével mondunk Neked tisztelt vezérünk hálás köszönetet azon bölcs és tapintatos vezérletért, amelylyel a mi elhatározásainkat a haza javára irányitani, törvényhozó munkásságunkat az ország hasznára forditani az utunkban itt-ott felmerülő akadályokat sikeresen elhárítani és bennünket *mind*, akik lényegileg *egyet* akartunk, egyet éreztünk, — vékony választalak eltávolitásával egygyé forrasztani tudtál. (Élénk tetszés és éljenzés.) Nem dicshimnuszokat jöttünk neked zengeni — nem is szorultál te erre, de igen is konstatálom azt, hogy egy nagy, parlamenti életünket majdnem veszélyeztető krizisek és az alkotmányos és közjogi bonyodalmak egy egész tömkelegének sikerült véget vetned neked, a nélkül, hogy bárkinek önérzete megbántatott volna, a nélkül, hogy bármely közérdek csorbát szenvedett volna, sikerült neked, ki akaratod ellenére hivattál az előtérbe (Ugy van! Ugy van!) és ki látva a veszélyt, mely hazánkat fenyegeti, habozás nélkül áldoztad fel magán nyugalmadat, hogy a közügynek szolgálj. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Ezért vagyunk eltelve irántad hálával és köszönettel és ezért adhatjuk néked azt a biztositást, hogy nem megnyugvással csupán, hanem lelkesülten megyünk a te vezérleted alatt a jövő elé, amely küzdelmes és nehéz napokat is hozhat, de kecsegtet egyuttal a legfőbb diadallal: a közjó diadalával! (Élénk tetszés.) A zászlót, amelyre biztos kézzel és lángoló betükkel irtad a „jog, törvény és igazság" jelszavait, egy nagy és hatalmas tábor követi, — nagy és hatalmas nemcsak azért, mert jóval többen vagyunk benne, mint azelőtt, de nagy és hatalmas, mert vezérével ugy az elérendő célok, mint az ezeket biztositó eszközökre nézve teljesen egyetértve, — bármit mondjon a politikai irigység — *egységes* az és *egységes* is fog maradni. (Hosszantartó élénk tetszés.)

E tábor megbizásából kérem az isten áldását Te rád és mélyen tisztelt családodra és e tábor nevében kivánok neked és általad hazánknak: boldog uj évet! (Élénk tetszés és éljenzés.)

Széll Kálmán miniszterelnök beszéde.

Igen tisztelt képviselőtársaim! Mélyen tisztelt barátaim! Ezek a szivélyes szavak, amelyek az imént a ti tisztelt szónokotoknak, az én igen tisztelt barátomnak ajkairól elhangzottak és az a meleg hang, amely azokból kisugárzott, megtalálták azt az utat oda, ahova intézve voltak: az utat szivem bensejéhez. És könnyen találták meg, mert nyitva áll előttetek egész melegével és összes érzelmeivel (Élénk tetszés és éljenzés.); előttetek, akik nekem azt hozzátok, ami a közélotben a legbecsesebb: a politikai bizalmat és ami a magánéletben oly ritka, de annál értékesebb: az igazi valódi barátságot.

Én ezt a két nagy adományt hasonlóval viszonzom. Azt ajánlom fel nektek én is a mai napon, a mit ti nekem hoztok; de megpótolom egygyel, megpótolom azzal a mélyen érzett hálával, amelyet irántatok táplálok szivemben azért a támogatásért, amelyben eddig részesiteni kegyesek voltatok és azért a támogatásért, amelyet jövőre kilátásba helyeztek.

Én annak szükségét, hogy e percben politikai fejtegetéseket és programmszerü nyilatkozatokat tegyek, nem érzem. Nem érzem ezt a szükséget két okból: először, mert hiszen ugyszólván naponkint és csak a legutóbbi időben is alkalmam volt az ország minden aktuális kérdéséről a Házban nyilatkozatokat tenni; másodszor azért nem látom szükségét annak, hogy hosszabb politikai fejtegetésekbe bocsátkozzam, mert hiszen tiz hónappal ezelőtt, midőn kiszólitva a csatasorból e helyet elfoglaltam, elétek álltam és kifejtettem azokat a törekvéseket, azokat az irányzatokat még pedig programmszerüen, amelyek az én politikai hitvallásomat képezik és amelyek működésemnek irányelvéül fognak szolgálni. Ezekből világosan fel volt ismerhető és meg volt itélhető az én politikám. Ezeket a törekvéseket, ezeket az irányzatokat, amelyeket előttetek akkor vallottam, tartom ma is magaménak változatlanul minden részükben. (Élénk helyeslés.) Ezek a törekvések, ezek az irányzatok a kormánynak, amelynek élén ezuttal és ez idő szerint állani szerencsém van, ma is változatlan törekvéseit és irányzatát képezik. (Élénk éljenzés.) Azoknak lényegétől, elvétől és tartalmától én eltérni egy hajszálnyira sem fogok és nem akarok. (Élénk helyeslés.)

Én elétek álltam, megkérdeztelek titeket: akartok-e, birtok-e engem abban a nehéz munkában, amely reám vár, ezen az alapon, ezen nyilatkozatok alapján támogatni? Ti kegyesek voltatok fölajánlani ezt a támogatást és én elfogadtam azt. Kötésnek tekintem tehát azt: kötésnek, amely köztünk létesült, és amelyhez én ragaszkodom és amelyet frigytörés nélkül megsérteni és eltörni nem szabad és nem lehet. (Élénk helyeslés.) Azzal a programmal, annak elvi tartalmával, az abban megnyilatkozott politikai és kormányzati szellemmel összeforrtnak érzem magamat, attól engem elszakitani és eltántoritani semmi sem fog. (Élénk helyeslés.)

Ennek a programmnak alapján szaporodott meg és nőtt nagyvá a szabadelvü párt mai tábora; Egy gondolat hozta létre ezt az egyesülést: az a gondolat, hogy akik egyetértenek a jövő feladataiban, egyesüljenek abban a munkában, amely ezen feladatok megvalósitását tüzte ki célul. Az a gondolat, amely bennünket összehozott, arra hiv fel és óva int bennünket, hogy előre nézzünk csak és ne hátra (Hosszantartó élénk helyeslés.) mert aki biztosan akar haladni és el nem akar botlani, ezt csak ugy érheti el, ha mindig azt tartja maga előtt és arra néz, ami kitüzött célja, amelyhez közelednie kell. (Igaz! Ugy van!) Az a gondolat, amely egyesiteni volt képes azokat, akik ma a szabadelvü párt küzdő sorait képezik, elég erős kell, hogy legyen és erős is lesz arra, hogy össze is tartsa és teljesen össze is forrasszza azokat, akik közös munkára egyesültek. Egész erőnket ennek a közös munka feladatainak kell szentelni. (Élénk helyeslés és tetszés.) De csak a becsületes, nyilt és utógondolat nélkül loyális és teljes egyesülés és egybeolvadás ad erőt és ad összetartást. (Élénk helyeslés.) Összetartás és erő nélkül nincsen eredmény, összetartás és erő nélkül sem a párt, amely hivatva van nehéz munkában a kormányt támogatni, sem a kormány nem képes sikert aratni. Csak ez hozza meg az eredményeknek, a sikernek lehető biztositékát. (Élénk helyeslés.)

Abban a programmban, amelyet én kifejtettem, a kérdések egész sorozata van fölvéve, amelyeknek megoldása az országra vár. Én azon kérdéseknek sem egyikét, sem másikát most kiemelni vagy azon kérdések egyikének vagy másikának fejtegetésébe bocsátkozni nem akarok. (Élénk helyeslés.)

Csak egyet emelek ki, mint olyat, amiről soha egy percig megfeledkezni nem szabad, mint olyat, a mi természetes ugyan, de a mi tevékenységünknek szellemét és irányát jelöli meg, amelyeket az állami élet minden részében és ágazatában előálló reformmunkánál szem előtt tartunk. Az én eljárásom és annak a kormánynak, amelynek élén állok, eljárása és irányzata minden ténykedésében és minden előterjesztésben, amelylyel az ország elé fog lépni, az *igazi és valódi szabadelvüség irányzata* lesz. (Élénk tetszés és éljenzés.) És ez nem is lehet másképp. (Élénk helyeslés.) Hiszen Magyarországot erőssé, nagygyá, gazdaggá tenni és magvarnak, amit mindannyian akarunk, megtartani csak ugy lehet és erre csak az a politika képes, amely a nemzet összes rétegeinek minden érdekét és minden ügyét egyaránt szivén viseli, felöleli és harmónikus egyeztető ápolásban, gondozásban és fejlesztésben részesiti. (Élénk hosszas helyeslés és tetszés.) Magyarország fejlődésének, Magyarország haladásának életfeltétele a jövőben is az lesz, ami a multban volt: az igazi szabadelvüség irányzatának fenntartása intézményeiben és alkotásaiban. (Élénk hosszas helyeslés és tetszés.) Én talán hivatkozhatom arra, hogy egyéni bizonyságot erről az irányzatról nekem tenni nem kell. (Ugy van!) Ezt az irányt nem lehet beledisputálni senkibe, ezt nem lehet senkivel elfogadtatni kapacitációval; ennek az iránynak a politikus életnézetével, felfogásával, egész bensejével összeforrtnak kell lennie. (Élénk tetszés és helyeslés) és én összeforrtnak érzem magamat vele, mert abban a légkörben nőttem föl, (Igaz! Ugy van!) abban ringott politikai bölcsőm, amely ennek az irányzatnak az atmoszférája volt. (Élénk tetszés.) Azt a munkát láttam közelről, annak a szeretetét szivtam magamba, mely a magyar szabadelvü politika alapjait lerakta (Élénk tetszés s helyeslés.) Ennek az alapvető iránynak eleitése nagy visszaesést jelentene Magyarország összes közállapotaiban. (Igaz! Ugy van!) *Ennek az iránynak feltétlen fenntartása lesz a mi törekvéseinknek egyik rugója, egyik sarkpontja.* (Élénk helyeslés.) Hogy abban a munkában mily sorozatban és azon sorozatot illetőleg milyen egyes kérdések milyen elintézésének javaslatbahozatalával fogunk elétek tépni: annak fejtegetését — gondolom — senki sem kivánja tőlem. Hivatkozhatom azokra, amiket programmszerüleg előadtam: egyet azonban föl kell emlitenem és ez az (Halljuk! Halljuk!), hogy mindehhez a nagy munkához nyugalom és idő kell. (Igaz! Ugy van!) Ezért ennek az évnek nálunk egyik első teendője lesz a kvótakérdésnek parlamentáris és tiz évi időre leendő rendezése. Ausztriában mindazon gazdasági és pénzügyi kérdések, amelyek nálunk törvény által vannak rendezve, végbefejezésre juttandók parlamentáris uton és pedig lehetőleg a jövő év első felében, ha az ottani parlamentáris viszonyok ezt megengedik. Alapos talán a remény, hogy ezek a kérdések, amelyek több év óta ugyszólván állandó rázkódtatásban tartják Magyarországnak és Ausztriának közgazdasági viszonyait és amelyek a mi közéletünkre is zavarólag hatottak és a parlamentáris munkarendet is megakasztották, most már talán azon stádiumba jutottak, hogy azoknak végelintézése kicsatolja közéletünkből a bizonytalanságnak azt az elemét, (Élénk helyeslés) amely eddigelé összes közös és különösen gazdasági állapotainknak egyik nagy baja volt. (Igaz! Ugy van.)

Magyarország megtette a magáét, minthogy nem lehetett és nem a mi hibánkból, (Ugy van.) hanem az osztrák állapotokból kifolyólag és az én nagy sajnálatomra, a vámszövetséget megkötni, Magyarország a *viszonosság alapján önálló rendelkezésekkel szabályozta mindezen kérdéseket* Ausztriával a méltányosság alapján, de összes jogainak teljes biztositása és gazdasági érdekeinek méltányos alapokon megóvása mellett. Ez a viszonosság, mint befejezett tény, biztositva van a mai naptól fogva minden irányban és a gazdasági kérdések egész vonalán. Azt hiszem, hogy ez a viszonosság megtörve nem lesz és fenn lesz tartva minden körülmények között *és ha megtöretnék*, a mi védelmi eszközeink a törvényekben vannak lefektetve.

Ezen rendezkedés befejezése által az összes gazdasági kérdések, ha nem nyertek is minden részükben végleges elintézést és ha odaát a parlamentnek szankciója az ott tett intézkedésekre nézve még hátra van is, egy nyugpontra jutottak, amelyből a végleges rendezkedés és az egész egyezkedés parlamentáris befejezése könnyebb lesz. (Igaz! Ugy van!) Én a legnagyobb sulyt helyeztem és helyezem arra a nagy gazdasági és politikai motivumra, hogy a parlamentáris uton való befejezése az egyezségnek lehetőleg még ennek az esztendőnek oly részében álljon be, hogy az esztendő hátralevő részét rendes parlamentáris működésre lehessen forditani és hogy végre többé kérdés alá nem jöhető befejezéssel és biztos állapotokkal álljunk szembe. Arra törekedtem, (Élénk helyes.) ez volt az az inditó ok, amely engem arra birt, hogy a koronának a törvény értelmében bekövetkezett döntésére nézve a *kvóta-kérdésben* azon előterjesztést tegyük, hogy az a döntés ne hosszabb időre, hanem az időnek csakis feltétlen szükséges mértékére, tehát *csak hat hónapi időtartamra szóljon.* (Élénk tetszés és helyeslés.)

Ha ezen nagy kérdés elintézése után meglesz a nyugalom, meglesz az idő, hozzá fogunk fogni azon reformmunkák megkezdéséhez, amelyek programmunkba le vannak fektetve. Nem lehet mindezt bevényészni, nem lehet mindazt egy varázsütéssel megcsinálni. Évek nagy munkájának anyaga van abban lefektetve, de nem lesz abból elejtve semmi és a kellő időben és kellő sorban minden a törvényhozás birálata alá fog kerülni. (Élénk helyeslés.) Elsietni azokat a nagy reformmunkákat nem lehet. Varázsütéssel dolgokat létesiteni csak mesében lehet. (Igaz! Ugy van!) Eredményt, komoly eredményt,

kielégitő megoldást nehéz kérdésekben csak komoly, fáradságos és lassubb munka biztosit. A fa sem hoz gyümölcsöt azon a nyáron, amelyen ültették. És nem is az a legizletesebb és legtartósabb gyümölcs, amelyik a legkorábban érik. A tölgyfának törzse azért a legerősebb, mert lassabban fejlődik; az ő ellenálló képességét és tömörségét, valamint erejét és sulyát azokkal a gyürükkel szerzi meg, amelyeket fokozatos fejlődéssel képez önmagában. (Igaz! Ugy van!) Azonban bármiképpen, lassubb vagy gyorsabb tempóban kerüljenek is a reformkérdések megoldás alá, arról biztositlak titeket, hogy amit az erősen kifejlődött kötelességérzet és munkakedv bennem és miniszterstársaimban létesiteni képes, azt mi a legjobb akarattal és becsülettes igyekezettel létesiteni is fogjuk. (Élénk éljenzés.)

Igérni nem természetem, nem szokásom és ma sem igérek semmit, de annyit mégis igérek: arra fogok törekedni és ez lesz közpályámnak, ha elérem, legboldogabb napja, hogy azt a bizalmat, amelyet nekem tiz hónappal ezelőtt előlegeztetek és amelyet nyiból felajánlottatok, de amelynek becsét, sulyát és értékét éreztem és érzem, eredményekkel tudom kiérdemelni. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Fogadjátok ezért a kegyes tényért, hogy ma érzelmeitekkel megjelentetek és hogy ezen érzelmeket előttem kifejteni szivesek voltatok, őszinte, mélyen érzett hálámat ugy saját, mint miniszertársaim nevében azzal a kéréssel, hogy tartsatok meg minket nemcsak politikai, hanem egyéni barátságtokban (Élénk hosszas éljenzés.) és azon érzelmekben, amelyeket ma kifejezésre hoztatok. (Hosszan szünni nem akaró éljenzés.) Ezzel és azon kivánsággal, hogy isten áldása legyen rajtatok egyenkint és összesen, bezárom válaszomat, kérvén, hogy tekintsetek engem, aki eddig is adósotok voltam, a mai naptól kezdve még inkább adóstoknak. Isten áldjon meg mindnyájatokat (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

A képviselőház elnökénél.

A párt tagjai a miniszterelnöki palotából a képviselőházba hajtattak, ahol *Széll* Kálmán miniszterelnök és a kormány valamennyi tagja is megjelent.

Az elnököt, midőn a terembe lépett, zajos éljenzéssel fogadták. *Münich* Aurél az elnököt éppoly tartalmas, mint meleghangu beszéddel üdvözölte:

Családnak tekinti a képviselőházat és a családfőnek e ház elnökét, aki egyuttal a szabadelvüpártnak is vezető tagja. Azért járul hozzá a szabadelvüpárt üdvözletével a család szép ünnepén. De megjelentek a párt tagjai abban a tudatban is, hogy minden ellentétet ki fog egyenliteni egy közös érzés: a hazaszeretet, amely ezredéven át fenntartotta a nemzetet. Majd igy folytatja:

Szemügyre véve Európa legtöbb parlamentjének helyzetét, látva azokat a sajnos törekvéseket, amelyek a parlamentarizmus tisztaságát és magasztosságát sok helyen aláássák, hazafiui aggodalommal és fájdalommal kell konstatálnom, hogy Európaszerte soha oly sulyos parlamenti viszonyok nem voltak, mint ma. A merre nézünk, a honnan hir érkezik, mind olyat tapasztalunk, ami megerősit abban a meggyőződésünkben, hogy sok ország parlamentje válság előtt áll és nem egy helyen ez a válság tényleg már be is következett. És, fájdalom, ez a baj, ugy látszik, ragályos.

Alig van parlament normális, nyugodt tárgyalásokkal; alig van parlament, amelynek a belélete meg ne volna mételyezve, ahol a parlamentárizmus a maga tisztaságában és fényében ragyogva. És mindez az utolsó évek eredménye. Ezért lehetetlen, hogy ez alkalommal ezen sajnos körülményre röviden rámutatva, legalább annak a kivánságnak ne adjak kifejezést, vajha a magyar parlament ily káros eredményektől megóva maradna. (Élénk tetszés és helyeslés.)

Reményünk van erre, mert bizunk erélyedben és tapintattal párosult hazafias gondolkodásodban, amely nem engedi meg, hogy az ily törekvések az elfajulásig érvényesüljenek; (Élénk helyeslés.) de bizunk parlamentünk összes tagjainak hazafiságában (Élénk helyeslés.) és tiszta hazaszeretetében, hogy helyesen fogva fel a parlamentárizmus magasztosságát és hazánk evvel szoros kapcsolatban levő eminens érdekeit, ha el is jutnánk a tizenkettedik óráig, ha előbb nem, ebben az órában meg fogjuk akadályozni, még pedig vállvetett közremüködéssel, a szomoru gyümölcsök teljes megérését. (Élénk helyeslés.)

Azután kiemeli a házelnök hazafias gondolkodását és müködését; akaraterejét is, amely komoly időkben, ha kell, ellenkező törekvésekkel szemben is diadalra segiti azt, ami a hazára üdvös és hasznos. Azon a diszes helyen, a hova képviselőtársaid bizalma állitott, birod tiszteletünket és feltétlen támogatásunkra számithatsz (Ugy van! Ugy van!); azért mondom: feltétlen támogatásunkra, mert tudjuk, hogy igénybe csak akkor veszed, ha igaz ügy megvédelmezéséről van szó; nem igaz ügyet pedig nem védelmezei soha! (Tetszés.)

A Perczel-név parlamentünk történetében nem uj; és hogy méltó utódja vagy atyádnak a diszes elnöki széken is, arról valamennyien tanubizonyságot tehetünk. (Éljenzés.) Tudjuk, hogy sem neked, sem elnöktársaidnak nem könnyü a feladatotok; de naponta látjuk és tapasztaljuk, hogy nemcsak az akarat, de a hazafias törekvés is megvan bennetek, (Halljuk! Halljuk!) e helyen pártatlanul megóvni a képviselőház méltóságát és evvel a parlamentárizmus tisztaságát; az egész nemzet elismeréssel kiséri ebbeli törekvésteket. (Ugy van! Ugy van!) Végül minden jókat kiván a házelnöknek, hogy a családi tüzhelynél is uj erőt meritsen a jövő küzdelemre. (Hosszantartó élénk éljenzés.)

Perczel Dezső, a képviselőház elnöke erre a következő beszéddel válaszolt:

Igen tisztelt uraim, kedves barátaim! Fogadjátok igaz szivből fakadó legmelegebb köszönetemet, azért a szivességtekért, hogy a ma megujult esztendő első reggelén hozzám fáradni és engem ily szép számban felkeresni méltóztattatok; de még inkább fogadjátok legőszintébb hálámat azokért a szép szavakért, azokért a jó kivánságokért és az irányomban oly rendkivül jóakarattal — talán több jóakarattal, mint igazsággal — kifejezett érzelmeitekért, amelyeket, nevetekben, igen tisztelt szónokotok, régi jó barátom, az évforduló alkalmával oly meleg szavakkal, oly szép hasonlatokkal nyilvánitani szives volt. Egész bensőséggel és teljes mértékben viszonzom mindezeket irányotokban és viszont én is a legjobbakat kivánom mindnyájatoknak, magánéletetekben boldogságot, megelégedést és Istennek minden áldását, nemcsak saját személyetek, de igen tisztelt családotok számára is; kivánom közéleti müködéstekre a folytonos sikert, szerencsét, a közdolgokhoz való munkakedvet, buzgóságot és kitartást. (Tetszés.)

Hosszu idő óta — amint igen helyesen hivatkozott rá igen tisztelt szónokotok — ugy hozta magával a sors, hogy nehéz év jött nehéz év után és igen nagyfontosságu és nehéz kérdések váltották fel egymást. Sajnos, ismét ugy alakult a helyzet — és itt az, hogy ez nem a mi hibánkból történt, csak igen kis mértékben szolgálhat vigasztalásunkra — hogy ismét nehéz kérdések előtt állunk; de azért bizalommal tekinthetünk a jövőbe. (Ugy van!) Adja az Isten — azt hiszem, mindnyájunk óhajtását fejezem ki — hogy még ez év folyamán mindezeket hazánk javára szerencsésen megoldhassuk (Élénk tetszés és helyeslés) és minél előbb bekövetkezhessék az elannyira várt és elannyira szükséges belügyi nagy reformra nézve (Ugy van! Ugy van!) a zavartalan és csendes munkásságnak és alkotásnak tere és ideje. (Élénk helyeslés.)

Helyesen jegyezted meg tisztelt barátom, hogy nemcsak nálunk, hanem Európa, sőt világszerte a parlamentarizmusnak bizonyos degenerálódását észlelhetjük. Sajnos, ez különösen mi reánk nézve, akik a most letünő század első felének nagy küzdelmei, nagy hazánkfiai sokjának, legtöbbjének legnemesebb harca folytán e század közepén jutottunk ezen áldáshoz és azt alig félszázadon át birhattuk eddigelé. De e részben én nem féltem a magyar nemzetet, mert habár voltak a multban is, vannak most is, és talán lesznek a jövőben is egyes pillanatok, ahol az egyes érzékenyebb lelkeket vagy a sötétebben látókat e részben bizonyos kétség fogja el: én azért bizom e nemzet politikai érettségében, hogy ezt a kincset a maga részéről meg fogja védelmezni és a jövőre nézve is nemzedékről nemzedékre teljes tisztaságában, teljes fényében át fogja örökiteni. (Élénk tetszés.)

Amit te oly szives voltál kiemelni, hogy biztok az én erélyemben, én a magam részéről azt, ami tőlem csekély erőimből telhetik, a legkészségesebben alánlom fel és ugy, amint abban a percben igértem, amikor a ti szives bizalmatokból oly szerencsés lehettem, ezen igen diszes állást elfoglalhatni, minden tőlem telhetőt megteszek; de ez a legcsekélyebb; a fő az, hogy a nemzetnek azon hivatottjai, akik erre választva vannak, vállvetve iparkodjanak a részben minden kockázatot eltávolitani. (Ugy van! Ugy van!)

Most pedig engedjétek meg, t. barátaim, hogy én is még egy kivánságot, vagy talán jobban mondva kérést intézhessek hozzátok és pedig itt is distingválva a magam részéről; és ez az, hogy a közéletben nyujtsátok felém továbbra is a ti nagyrabecsült bizalmatokot, azt, amely az én müködésemnek egyedüli alapja volt és egyedüli alapja lehet a jövőben és egyuttal nyujtsátok felém szives támogatástokat és közremüködésteket, a magánéletben pedig tartsatok meg továbbra is eddig is örömmel és büszkeséggel elvezett és teljes mértékben viszonzott jóleső barátságtokban és ragaszkodástokban. (Lelkes éljenzés.) Adja az Ég, hogy az uj év, amelynek küszöbét az éjjel átléptük, az egész országra, szeretett hazánkra üdvöt és áldást hozó legyen; (Hosszas lelkes éljenzés.) adja Isten, hogy az rátok nézve és családjaitokra nézve is szerencsét és áldást hozó legyen. (Hosszantartó meg-megujuló lelkes éljenzés.)

A szabadelvü párt tisztelgése ezzel véget ért, és nemsokára az utolsó kocsi elrobogott a képviselőház kapuja mellől.

A függetlenségi párt ujéve.

A függetlenségi és 48-as *Kossuth-párt* tagjai *Kossuth* Ferenc elnököt üdvözölték az uj év napján. Az elnök józsef-körüti lakására mentek s ott *Komjáthy* Béla fejezte ki elvtársai szerencsekivánatait. *Komjáthy* hangoztatta beszédében pártja nagy elveit és kiemelte, hogy lankadatlanul fognak tovább küzdeni ez elvek diadaláért. A közjogi kérdéseken kivül a párt követeli a munkáskérdés, a szegényügy, az egészségügy rendezését, a demokratikus intézmények érvényre jutását.

Kossuth Ferenc hosszabb, szintén politikai tartalmu beszédben válaszolt.

A mult évben, szólt a többi közt, nemcsak elveink kifejtésére nyilt alkalmunk, hanem arra is, hogy megvédelmezzük hazánkat a Bánffy-kormány törvénytiprása és alkotmánysértései ellen és a Széll-kormány gyengesége és engedékenysége ellen az osztrákokkal szemben. E célból két hadjáratot viseltünk: az egyiket az év elején, a másikat az év végén; mind a kettő győzelemmel végződött. Ez alkalommal köszönetet mondok azoknak, kik velem lankadatlanul együtt küzdöttek. Azt hiszem ellenfeleink is elismerik, hogy a küzdelemben is megtartottuk azt a higgadt megfontolást, amely pártunk nyomatékát emelte; s például az utolsó hadjáratban a kvótavitában oly magas szinvonalon tartottuk a vitát, amely a magyar parlamenti életnek becsületére vált.

Üdvös dolognak tekinti a nemzeti párt beolvadását a szabadelvü pártba és hogy az Ugron-párt oly utra lépett, mely láthatólag elválasztó vonalat teremtett a függetlenségi párt két árnyalata közt. Ilyen például az Ugron-párt belépése a delegációba, s ilyen a lefolyt kvóta-vita alatt tanusitott magatartása is. Nem akar itéletet kockáztatni az Ugron-párt iránya felett, csakis a tényt konstatálja, hogy az Ugron-párt és az ő pártjának utjai elágazó irányt vettek, mióta az Ugron-párt ismét tömörül; és ezt szóló sokkal egészségesebb dolognak tartja, mert az nem volt egészséges állapot, hogy a vidéki függetlenségi polgárok nem tudták megérteni, hogy miért maradt különválva az Ugron-párt, még a mult év kezdetén létre jött hosszu küzdelem és együttmüködés alatt is, bár az országgyülésen csak egy kis töredéket képez ez idő szerint. Most legalább nem lehet többé eszmezavar a vidéki párthiveknél és mindenki sorakozhatik a szerint, hogy melyik párt irányát helyesli.

Ez alkalommal is tudatja pártjával, hogy a meddig ő az elnöki széket elfoglalja, nem fognak eltérni egy hajszálnyit sem a 32 év óta követő iránytól, mert hajthatatlanságukban rejlik erkölcsi erejük. E merevség nem zárja ki a gyakorlati müködést, ha a párt alapos tudással minden vitában részt vesz, amint az utóbbi években tette és minden kérdés megoldását igyekszik sulyos, higgadt, tárgyilagos érvekkel a maga elvi alapja érvényesitése felé irányitani.

A volt nemzeti párt példája világosan bebizonyitja, hogy elégséges a legcsekélyebb elvi eltérés az örökös kormánypárttól arra, hogy ne juthasson egy párt sem a hatalomra, és hogy ez csak a kormánypártba való teljes beolvadással lehetséges, mint a hogy beleolvadt egykor a Tisza-párt és most a nemzeti párt. Teljes illuziónak tekinti tehát azt, hogy a kormányra jutáshoz közeledni lehessen más álláspontból, mint a többség táborából. Mikor pedig a körülmények olyanok lesznek, hogy hazánk állami függetlensége megvalósitható lesz, akkor annál biztosabban jut majd pártja a kormányhoz, mennél erősebben állt meg elvei talaján.

Kossuth aztán érdekes kijelentést tett a külügyi politikára vonatkozólag, mintegy válaszul Ugron Gábornak.

Minthogy, ugymond, a külügyekre vonatkozólag bizonyos tények kétséget kelthetnének a függetlenségi párt álláspontja felől, bár az eléggé ismert, mégis megjegyzem, hogy a pártunk nem azért nem adna indemnitit a külügyi kormánynak, mert nem bizik benne, hanem azért nem, mert közös külügyi kormánynak, legyen az a legmegbizhatóbb, soha semmit meg nem szavazna. A mi a külügyi politikát illeti, pártunk bármennyire rokonszenvezik is a francia nemzettel, mégis *ragaszkodik a hármas szövetséghez*, már csak a francia-orosz barátság miatt is. Azt a tényt, hogy befolyásunk a hármas szövetség irányitására csekély, egyrészt külügyi kormányaink hagyományos tehetetlenségének, másrészt annak tulajdonitjuk, hogy e kormányok nem annyira a birodalom két országát, mint a közös uralkodót képviselik és ennélfogva nem lehet kellő sulyuk, mert az uralkodó képviselése csak autokrat államoknál bir sulylyal, alkotmányos államoknál e suly természetszerüleg kevesebb.

*

Az *Ugron-párt* tagjai délelőtt 11 órakor előbb *Bartha* Miklós elnököt, majd *Ugron* Gábort keresték föl üdvözletükkel. *Polónyi* Géza üdvözölte *Bartha* Miklóst, aki meg *Ugron* Gáborhoz intézett rövid üdvözlő beszédet, biztositva a pártvezért hiveinek szeretetéről és ragaszkodásáról. *Bartha* kiemelte Ugronnak delegációnális szereplését is, mire *Ugron* Gábor igy válaszolt:

Kedves barátaim! Köszönöm baráti figyelmeteket, melylyel kitüntettek e napon. Nevezetes nap ez, mert a kereszténység határjelnek állitotta egy század végéhez.

És milyen század végéhez! Ez örökre nevezetes korszak lesz az emberiség történetében, mert az emberiséget tudósainak alkotásai által mint egy érző, gondolkodó, cselekvő, dolgozó, küzdő egészet füzte össze, legyőzvén a távolságot, tengert, vihart. Fajon, nemzeten, felekezeten, világrészek különbözőségei felett, mint uj Neptun a háborgó tenger felett emelkedik ki a haladó emberiség a maga egységében, kezében a szabadság, testvériség, egyenlőség tritonjával. Mióta a világ áll, a föld népei ily roppant szellemi, erkölcsi, anyagi, munkálkodó közössége nem alkottak soha és megalkották Cézárok hatalma, hadseregek fegyvere nélkül. És e közösség, melyben a nemzetek egymásra találtak, uj és mindeneket lebiró hatalommá fog kifejlődni, amelynek helyeslése előreviszen, itélete lesujt, könyörülete megment. Amit az emberiség e nagy egysége megalkot vagy lebont

az lesz a jövő századok rendje. Megtörik az erőszak uralma.

Csodálatos, hogy ez egységnek szálait szaporán szövő erőszakos 19-ik század egy nemzetet sem tiport el, legyen bármily kicsiny az, hanem számtalant uj életre keltett és évszázadok mohos koporsójából az élő népek közé vezetett, mintha a civilizáció ékes szövetéhez uj szinekre, uj csillogásokra, uj szálakra volna szüksége. A magyar nemzet, amelynek izmaiban annyi erő, szivében annyi érzelem, ajkán annyi zene, agyában annyi gondolat, egész valójában annyi nemes elhatározás pihen, e civilizációnak el nem veszithető része és önállósága, függetlensége olyan feladat, amelyet a tizenkilencedik század a huszadiknak adósságul hagyott.

Az idő megőrli állami és nemzeti létünk akadályait, megbontja haladásunk torlaszait; de azokat elhordani a mi kötelességünk. Az utolsó 50 esztendő végezte a maga hivatását és az utolsó évek és napok zavarai eléggé nógatták a magyar nemzetet, hogy sorsát vegye kezébe, ne hagyja a véletlen kegyelmére: ellenei jóakaratára és bármily nehéz is az, vegye vállára és kettőzött erőfeszitésével tolja el független állami létének akadályait.

Én a 48-as alkotmány elveihez való visszatérésben látom a kibontakozás jogos és történelmi utját. Ehhez való hüségre és ezért való küzdésre kérlek fel. Erre kell a nemzetet felbivnunk. mert elég volt harminc év elvesztegetése. Tovább nem hagyhatja cserben a nemzet saját függetlenségét, midőn az események előkészitették és felajánlják.

A 48-as alkotmány nem theológia, melyet elég csak hirdetni, az igében fenntartani, hanem életerős szervezet, mely volt, élt, hatott, és lenni kell, hogy éltessen, szervezzen ás irányitson.

A jelenlegi, félúton megállott és félben is maradott állami szervezetünket a 48-as alkotmány elvei szerint kell átalakitani, kiépiteni, befejezni, hogy a mi várunk legyen és ne az osztrákoké. E munkát kezdeni kell, mert bármily hangos harsonák zajára Yeriko falai manapság nem omlanak le egy napon. Terhes lesz alkotmányos munkánk, mert bármely ponton kezdjük is a munkát, azzal fognak rágalmazni, miért nem viszszük el egyszerre az egészet. Ilyen kezdő részletmunka, amelyre pártkülönbség nélkül már most föl kell hivnunk a velünk egyetértőket: az önálló vámterület megalkotása és a közös hadsereg magyar csapatainál a magyar állami nyelv minden irányban való érvényre jutása.

Ezen elv hangoztatása, az érte való harc és az ellenőrzés sulyos kötelessége vezetett a delegációba és ott igyekezni fogunk nemzetünk gondolkodásának, érdekeinek, sérelmeinek, vágyainak hangot adni. Szives csatlakozástok csak bátorit ez uton. És istenbe vetett bizalommal, aki az utolsó században annyi népnek adott függetlenséget, folytatjuk munkálkodásunkat a magyar nemzet függetlenségéért.

Köszönöm nektek, hogy helyeslitek és méltányoljátok külügyi felfogásomat; ebben különben nem is kételkedhettem, mert hiszen a ti nézeteiteket iparkodtam tolmácsolni.

Ma, midőn harangok zugása közepette siklott át az idő az uj századba, menjetek el és hirdessétek barátaim: ébredjetek polgárok! ébredjetek uj kitartó munkára, egyetértő elszántságra, az igazság szeretetére, a nagy Isten dicsőitésére, hogy megérdemeljétek az uj század jutalmát: a független Magyarországot! (Éljenzés.)

A néppárt üdvözlése.

Az ujév alkalmával szokásos üdvözletet a néppárt részéről *Major* Ferenc országgyülési képviselő intézte *Molnár* János pártelnökhöz. Ez alkalommal fontosabb politikai nyilatkozatok nem történtek. Ugyancsak a néppárt részéről *Molnár* János, *Major* Ferenc és *Rakovszky* István képviselők tisztelegtek ma délután *Zichy* Nándor grófnál, mint a politikai törekvéseik legpregnánsabb kifejezőjénél. *Zichy* Nándor grófhoz *Molnár* János intézett beszédet, melyben vázolta a közelmultban lefolyt politikai eseményeket is.

Zichy Nándor gróf válaszában rátért a Bánffy-kormány jellemzésére is.

— Igen szivesen megbocsátok, ugymond, minden egyénnek s igy annak az államférfinak is, mint embernek minden rosszat, melyet velünk müvelt és azzel a szegény néppel. De érintetlenül nem hagyhatom azt a végtelen megszégyenitő és meggyalázó bántalmat, melyet Krisztus szent egyházán, a hazán követett el, a szentséges atyán, midőn *Jézus küldöttét az országházból kikosarazta*, midőn visszavonulásra késztette a szent atyát.

És hogy ettől a rossztól megszabadult az ország, azt első sorban a néppártnak köszönheti. De a megbukott kormánynak rossz müve tovább is termi gyümölcseit és hajtásait. Itt van például a kuriai biráskodásban az egyházt lealázó és lealacsonyitó törvény. Hol van a keresztény katolikus iskola, melyet felekezetnek neveznek, hol vagyon az egyháznak szabadsága, egyházi szószék szabadsága, az egyházi ténykedés teljes szabadsága, hol a jogegyenlőség katolikus és nem katolikus között. Azután hol a keresztény társadalom?

Majd rátérve a választásokra igy szól: Pártküzdelmeinknek politikai kiinduláspontja igenis a választások tisztasága. Ez főfontosságu kérdés. És amit eddig a választások tisztasága érdekében elértünk, az elvi alapjában el van hibázva. A választási rendszer maga hibás, mert aránytalan, mert a választási helyek elhelyezése terhes, az oda való eljuthatás költséges.

*

A *Bud. Tud.* értesülése szerint *Gyurgyevics* Vaso, a horvát országgyülés elnöke és gróf *Erdődy* István, a horvát nemzeti párt elnöke *Széll* Kálmán miniszterelnököt, a magyar kormányt és *Perczel* Dezsőt, a magyar képviselőház elnökét, valamint báró *Podmaniczky* Frigyest a szabadelvüpárt elnökét az uj év alkalmából a legszivélyesebben üdvözölték, amit ezek táviratban nyomban viszonoztak.

A főváros ujéve.

Széll Kálmán miniszterelnöknél ma délben a székesfőváros egy küldöttsége jelent meg *Márkus* József főpolgármester vezetése mellett és felkérte a miniszterelnököt, hogy a fő- és székváros üdvözletét a trón zsámolyához juttassa. A *miniszterelnök* szivesen megigérte a kérelem teljesitését.

Erre a küldöttség szónoka a miniszterelnököt az ujév alkalmából a város nevében üdvözölte.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszában hivatkozott arra, hogy a főváros fejlődését politikai pályája kezdetétől fogva mindig meleg rokonszenvvel kisérte, és mindig nagy buzgalommal működött közre az országgyülésnek minden a főváros érdekeit előmozditó ténykedésében. Ő mindig azt vallotta, hogy ha van főváros, amelynek fejlesztése és felvirágoztatása az ország érdekében fekszik, ugy Budapest az, amely kifelé képviseli az országot, és egyikét képezi a legfőbb országos érdekeknek, hogy a főváros nemzeti jellegét erősitsük, azt kulturális és gazdasági tekintetben emeljük; hiszen a főváros fejlődésében az egész ország haladását tükrözi vissza. Tudja, hogy vannak még bajok, de azok nagyobbára a rohamos haladással járnak, és reméli, hogy a főváros a kormánynyal vállvetve e bajokat le fogja küzdeni. Budapest fővárosának ugyanaz a szerep jut az országgal szemben, mint a szivnek az emberi testben. Budapest az, ami az egész ország vérkeringését mozgásba hozza, és éltető ereje kisugárzik az egész ország perifériáiba. De nagy jelentősége van a fővárosnak a Kelettel szemben is, és valamint védbástyája az egész magyarságnak az országon belül, ugy van hivatva közvetiteni a Kelet felé a müvelődést. A magyar kormány a székes főváros nagy nemzeti, gazdasági és kulturalis hivatásának tudatában mindig azon lesz, hogy a fővárost annak teljesitésében segitse.

A küldöttség nagy lelkesedéssel fogadta a miniszterelnök válaszát.

Budapest székes főváros tisztikara, a két városházán kitett ivekre való aláirás utján gratulált *Márkus* József főpolgármesternek, *Halmos* János polgármesternek s *Rózsavölgyi* Gyula és *Matuska* Alajos alpolgármesternek. Az egyes ügyosztályok kebelében küldöttségileg üdvözölték a vezető tanácsosokat.

*

A belvárosi polgári kör ujéve. A belvárosi polgári körnek koronaherceg-utcai helyiségében ma délben nagy számmal gyültek össze a kerület előkelőségei, a kör tagjai a szokásos ujévi üdvözlésre. Báró *Podmaniczky* Frigyes örökös diszelnököt a terembe való lépésekor lelkes éljenzés fogadta s a tagok nevében *Láng* Lajos elnök remek beszéddel üdvözölte.

Tudjuk — ugymond — hogy már sok testület üdvözölt, de hogy bennünket utolsónak hagytál, arra vall, hogy mi állunk szivedhez legközelebb. Reád nézve min lenképpen boldog és nevezetes a mai nap, amelyen megujhodva láttad magad előtt a szabadelvü pártot, melyben a régi ellenfelek mint barátok jelentek meg. De a te nevednek fénye, multadnak dicsősége bár az egész országra kihat, első sorban a belvároshoz füződik, ahol te juttattad diadalra a szabadelvü eszméket és a szabadelvü pártot. A te fényes alakod olyan, mint egy ó-kori remekmü, mely mentől régibb, nemesebb patinát kap, annal értékesebb. S mi büszkék vagyunk reá, hogy e kört tekinted szükebb családi otthonodnak, a hová pihenni térsz politikai fáradalmaid után. Engedje az ég, hogy ez a kapocs mentől tovább megmaradjon és minél bensőbb legyen.

Zugó taps és éljenzés követte e beszédet, mely után *Podmaniczky* Frigyes báró beszélt.

Kiemelte, hogy valóban boldog most aggkorában, mert élete küzdelmeinek végcélját megvalósulva látja. S főleg boldog e körben, mely a szabadelvü eszmék bölcsője és dajkája volt a belvárosban. E kör elvhüségét és kitartását nem zavarhatja meg semmiféle fondorkodás vagy személyi érdek. De kéri elvtársait, hogy tartsanak össze, növeljék nagyra a szabadelvü pártot és a belvárosi kört, melynek felvirágoztatását szent kötelességének tartja. Szünni nem akaró éljenzés követte e szavakat.

Békefy Géza, a kör háznagya üdvözölte most *Láng* Lajos elnököt, megköszönve tevékenységét melylyel a kört felvirágoztatta és válságos helyzetekből diadalra vezette. Bölcseségének köszönhető, hogy a Sasskörrel való egyezség által a kör befolyását a községi ügyekben is biztositotta. *Láng* Lajos válaszában kijelenti, hogy sikereinek a titka abban van, hogy a kör tagjai együtt éreztek és gondolkoztak vele. Kérte támogatásukat és szeretetüket a jövőre is.

A belvárosi szabadelvü demokrata-kör tagjai déli 12 órakor gyülekeztek az Angol-királyné szállodában lévő klubhelyiségben, ahol *Szacelláry* Mihály miniszteri osztálytanácsos elnök üdvözölte *Agoston* József országgyülési képviselőt, a kör másik elnökét. Beszédében hangsulyozta, hogy a kör eszméi élénk visszhangot találtak a belvárosi polgárok között és a kört agjainak száma folyton gyarapodik. A kör rendithetetlenül ragaszkodik a szabadelvü párthoz. Ezután *Szacelláry* Mihályt üdvözölte *Fehérváry* Frigyes titkár, kiemelvén Szacelláry érdemeit, melyeket különösen a kör alapitása körül szerzett. Ezután 25 tagu küldöttség ment *Wekerle* Sándor volt miniszterelnök lakására, aki a kör diszelnöke. Wekerle igen szivesen fogadta a küldöttséget és beszédében kifejezte szimpátiáját a kör iránt, melynek eszméi megegyeznek az ő szellemével. Kijelentette végül azt, hogy amennyire mint diszelnöknek lehetséges, támogatni fogja a kör szép eszméit.

*

A józsefvárosi választók üdvözlete. A VII-dik kerület, Józsefváros választói ma is a „Józsefvárosi-kör"-ben gyülekeztek. Déli tizenkét órakor mintegy százötvenen botfai *Hüvös* József királyi tanácsos vezetése alatt elmentek *Berzeviczy* Albert országgyülési képviselő lakására, hogy az ujév alkalmából üdvözöljék. Az üdvözlő beszédet *Császár* Jenő fővárosi bizottsági tag tartotta, melyre *Berzeviczy* Albert hosszabban válaszolt.

Megköszönvén választói üdvözlését, megemlékszik arról, hogy e hóban fog letelni 10 éve annak, hogy ő a Józsefváros képviselői mandátumát birja. Hálát mond választóinak mindenkor tanusitott bizalmukért és méltányos gondolkodásukért. Ma egy éve — ugymond — aggodalmas és izgalomteljes órában mondtunk egymásnak boldog ujévet, de a remény, amelyet akkor kifejeztem, teljesült. A parlamenti béke helyreállott, a törvényen kivüli állapot megszünt és az 1867-iki közjogi alapon álló liberális pártelemek egyesülése lehetővé fogja tenni az előttünk álló nagy közgazdasági, pénzügyi és administrativ kérdéseknek közmegnyugvásra való megoldását is. Mig mi idehaza tudtunk békét teremteni és parlamentáris viszonyainkat konszolidálni, a monárkia másik államában szüntelenül duló ádáz viszály megfosztott annak lehetőségétől, hogy az Ausztriával közösen érdeklő pénzügyi és közgazdasági kérdések hosszabb időre mindkét oldalról törvényszerü rendezést nyerjenek. A törvényhozás és a kormány gondoskodásának egyik legfőbb tárgyát kell hogy képezze, azoknak a bajoknak ellensulyozása, amelyekkel a közállapotok e bizonytalansága közgazdaságunkat már régóta sujtja. E tekintetben védelemre, támogatásra a becsületes gazdasági munka minden ága és neme kell hogy egyaránt számithasson és e védelemnek sohasem szabad oda irányulnia, hogy egyik tényező kedvéért a másikat elnyomja vagy kárositsa. E fölött őrködni mindnyájunknak kötelessége. E kötelességből szóló is kiveszi a maga részét. Végül minden jót kiván az uj évre választóinak és magát a jóindulatukba ajánlja.

A beszédet zajos éljenzés közette, mely után Berzeviczy még soká elbeszélgetett választóival.

*

A budapesti hivatásos tüzoltóság tisztikara ma reggel testületileg tisztelgett *Szczerbovszky* Szaniszló főparancsnoknál. A tisztikar jókivánságait *Janicsek* Andor tüzfelügyelő tolmácsolta. A legénység is tisztelgett s vezetője *Erdélyi* László őrparancsnok ügyes beszédet mondott. A tisztikar ezután *Szczerbovszky* főparancsnok vezetésével *Márkus* József főpolgármesternél, *Halmos* János polgármesternél és *Horváth* János tanácsnoknál tisztelgett. A tüzoltó főparancsnokot *Bán* elnök és *Dobsa* titkár vezetésével üdvözölte a kéményseprők ipartársulatának küldöttsége.

Ujév a rendőrségnél.

Az államrendőrség tisztikara mint minden évben, ez idén is megjelent a főkapitányságnál teljes diszben, hogy jókivánatait tolmácsolja. A tisztikar nevében *Pekáry* József kir. tanácsos főkapitányi helyettes szólt, aki üdvözölte *Rudnay* Béla főkapitányt.

Midőn legutóbbi időben, szólt egyebek közt, a nyilvánosság előtt oly rosszakaratu hirek terjesztettek, hogy a tisztikar főnökének tulszigoru bánásmódja miatt elkeseredett és elégedetlen, akkor mi az ily bántó sértésre hallgattunk, és a mai napra vártunk, hogy hangos szóval, nyiltan és erélyesen tiltakozzunk minden oly rosszakaratu ráfogás ellen, mely szeretett főkapitány urunk iránt folyton érzett őszinte ragaszkodásunkat kétségbevonni vagy tagadni merészli. (Hosszas éljenzés.)

Az éljenzés lecsillapulta után *Rudnay* Béla főkapitány hosszabb beszédben válaszolt, viszonozva a tisztikar jókivánságait. Azután igy folytatta:

Az erőre, kitartásra és munkakedvre, tisztelt uraim, az uj évben az eddiginél is nagyobb szükségünk lesz; feladataink legfontosabbika, a közrend, a közbiztonság fenntartása körüli működés az uj évben az uj bünvádi perrendtartás szabályaihoz alkalmazkodóan nehezebbé fog válni, mint az eddig volt, az eddigi nyomozó eljárás során egyszerübb eszközökkel is dolgozhattunk, egyszerübb eljárással érhettünk el sikereket. Igy, ha egyebet ne emlitsek, a gyanusitottaknak előzetes letartóztatására — mi oly gyakran biztositott a nyomozásnál sikert, — az eddigi érvényben volt szabályok sokkal több esetben adtak jogot a rendőrségnek, nem mint az az uj perrendtartás szerint a jövőben meg lesz engedva.

Szeretek ugyan megjegyezni — nehogy félremagyaráztassam, hogy az államrendőrség az eddigi szabályok mellett sem élt vissza jogaival és hosszu évekre visszatekintőleg nem tudok oly esetet felhozni, mely indokolt panaszra okot adott volna és mi visszatekintve az eddigi szabályok mellett elért sikereinkre és azok mellett követett emberies eljárásunkra, nyugodtan állithatjuk, hogy nemcsak a szabályok minemüsége biztositja a minden irányu sikereket és eredményt, valamint az emberi jogok tiszteletét, hanem legfőképpen azok alkalmazásának módja.

Most, midőn eljárásunkban egy uj korszak küszöbén állunk, igen is helyén van visszapillantanunk az eddigi szabályok szerinti működésünk sikereire, eljárásunk emberies voltára, büszkén hivatkozhatunk arra, hogy eljárásunkban eddig is mindig a törvények keretén belül mozogtunk, hogy tiszteltük az emberrel veleszületett jogokat, az állampolgárok jogait; és gyakran igen nehéz viszonyok között, hiányos eszközök dacára fényes sikerrel szereztünk érvényt a fővárosban a törvény rendelkezéseinek, fenntartottuk a közrendet és közbiztonságot és e perben hivatkozhatunk arra, hogy kevés hasonló nagy városban oly jó a közrend és közbiztonság, mint Budapesten.

Feladataink ily sikeres teljesitésére kell a jövőben is törekednünk és ha az uj perrendtartás eljárásunkat nehezíti is, ha az egyszerübb eljárás helyett nehézkesebb eljárás lép is életbe, sőt ha az eddig reánk zudult munkahalmaz még jelentékenyen nőni is fog, mindezek dacára egy percig sem szabad csüggednünk, egy percig sem szabad feltételezni engednünk azt, hogy az uj eljárással rosszabbodni fog Budapesten a közrend és közbiztonság.

Sőt ellenkezőleg, az uj perrendtartás emberies, az emberi jogokat biztositó rendelkezéseit, melyek biztositása végett éppen a rendőri eljárás nehezittetett meg, tisztelettel és örömmel ugy kell fogadnunk, mint a mi eddigi ily irányu működésünk helybenhagyását és el kell határozva lennünk, hogy az uj törvény magas céljait teljes erőnkkel szolgálva, annak a mi hatáskörünkben érvényt is szerzünk. Az eddigi nyomozási eljárás sikereket biztositó egyszerübb eszközei helyett állitsuk oda buzgalmunkat és odaadásunkat és nem kételkedem, hogy ezek segélyével nem lesz visszacsés a közrend és közbiztonság terén.

Végül munkára, fokozott tevékenységre buzditotta a tisztikart. (Lelkes éljenzés.)

A felügyelői kar *Bornemisza* Boldizsár főparancsnoknál tisztelgett, egyes osztályok szerint pedig a tisztviselők *Farkas* Lajos és *Máltás* Hugó tanácsosoknál, illetőleg *Erdély* Antal s. hivatali igazgatónál tisztelegtek.

A vármegyeházán.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye központi tisztikara ma délelőtt tisztelgett *Beniczky* Ferenc főispánnál, hogy az ujév alkalmából kifejezést adjon jókivánatainak. A küldöttség szónoka *Beniczky* Lajos alispán volt s nagyszabásu beszédet intézett a főispánhoz.

Ami a közigazgatást illeti, nagyobb panasza nem lenne ők s nem különösen Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében, amelynek tisztikara valóban mintaszerüen teljesiti a kötelességét. Ha valami ebben a megyében kifogásolható, az nem egyéb, mint az, hogy *a közigazgatásába tartozó terület óriási nagy*, ugy, hogy az egésznek egységes vezetése vajmi sok nehézségbe ütközik.

Fájdalmas dolog, de ez a régibb idők mulasztásaiból ered, hogy a vármegye lakosságának nagy száma még ma sem magyar nyelvre nézve, noha igaz, a hazafias érzület tekintetében sem a szerb, sem a tót, sem a német ajkuak nem maradnak hátra a legtősgyökeresebb magyaroktól sem. De az egységes nemzetnek egységes nyelvet is kell beszélnie s e tekintetben a jó igyekezetet a legnagyobb áldozatokkal is támogatni kell. Az alispán a beszédet azzal végezte, hogy a közigazgatásban mutatkozó hiányosságok orvoslását nagy részben *Beniczky* Ferenc főispán bölcs vezetésétől várják.

A zajos éljenzéssel fogadott beszédre a főispán válaszolt, mindenben helyeselve az alispán részéről mondottakat s azt a reményét fejezve ki, hogy az oly kedvezően megváltozott politikai helyzet a közigazgatásban is éreztetni fogja jótékony hatását.

A vármegye tisztikara később *Beniczky* Lajos alispánnál és *Fazekas* Ágost főjegyzőnél tolmácsolta a jókivánatait.

Az ügyészség ujéve.

A koronaügyészségnél dr. *Katona* Béla és *Fittler* Bálint főügyészhelyettesek személyesen tolmácsolták jókivánságaikat, mig a budapesti ügyészi kar dr. *Geguss* Gusztáv főügyészhelyettes vezetése alatt testületileg tisztelgett az ügyészség volt vezetőjénél, a koronaügyészszé kinevezett *Hammersberg* Jenőnél.

Dr. *Geguss* Gusztáv főügyészhelyettes hivatkozott arra az igaz ragaszkodásra és szeretetre, amelylyel az ügyészi kar minden egyes tagja viseltetett vezetőjük iránt s amely szükséges, hogy hivatalában kiki gépezetté ne alacsonyodjék. De neki egyéb kötelezettsége is van. Be kell számolnia a budapesti ügyészségnek a lefolyt évben kifejtett tevékenységéről. Minden kimutatás mellőzésével férfi-becsületére mondhatja, hogy a budapesti ügyészség tagjai oly buzgósággal dolgoztak, — nem mint egy jóravaló tisztviselő, — hanem mint Magyarország államhivatalainak talán egyikében sem. A bünügyi nagy reformok küszöbén a budapesti ügyészi kar bátran és bizalommal szurja le zászlaját az uj évszázad mesgyéjén. Jól tudja, hogy nehéz feladatok hárulnak az ügyészi karra, főleg a budapestire, amely után indulnak rendesen a vidéki ügyészségek is. De ők hiszik, meg vannak győződve róla, hogy meg fognak felelni feladataiknak. Beszéde végén megköszönte a volt főügyésznek irántuk tanusitott szeretetét és jóindulatát s kérte őt, tartsa meg őket továbbra is jóemlékezetben. (Éljenzés.)

Hammersberg Jenő koronaügyész a budapesti ügyészség tisztelgését ma már tisztán a kartási szeretet megnyilatkozásának tulajdonitja, mert tőle már nincs mit várniok, nincs mit tartaniok. Legutolsó kitüntetése alkalmával számosan üdvözölték őt, különösen olyanok, akik meg tudják birálni az igazságszolgáltatás működését. S ezek mind oda nyilatkoztak, hogy a mióta ő vezette az ügyészséget, a kar nemcsak hogy nem hanyatlott, de ilyen jeles ügyészi kara a budapesti törvényszéknek még nem is volt. Ezek a nyilatkozatok annál kellemesebben érintették őt, mert látta, hogy ő helyesen birálta meg mindenkinek értékét. Buzditotta a megjelenteket, hogy miként eddig, ezentul is mindig a szivük, a lelkiismeretük szerint járjanak el, s akkor nincs mitől tartaniok. Tartsák meg őt távozása után is jó emlékezetben.

A tisztelgő küldöttség távozása után a *pestvidéki királyi ügyészség* jelent meg *Vizlendvay* Imre vezetésével a koronaügyésznél, hogy jókivánságait tolmácsolja, s bucsut vegyen tőle.

*

A királyi Kurián és itélőtáblán minden különösebb tisztelgés nélkül, kitett üdvözlő ivekre irták alá a birák neveiket, — ily módon üdvözölve az elnököket és alelnököket az ujév alkalmából.

*

A m. kir. kereskedelmi muzeum tisztviselői kara ma délelőtt 10 órakor tisztelgett *Lakatos* Aladár miniszteri tanácsosnál, az intézet igazgatójánál, akit *Sárvári* Ármin titkár üdvözölt hosszabb beszéddel. Az igazgató ismertette válaszában a nagyszabásu célokat, melyeket Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a kereskedelmi muzeum államositása által előmozditani kivánt; utalt nevezetesen arra, hogy az intézet hivatva lesz a hazai ipar pártolása érdekében nagy arányokban megindult mozgalomnak szolgálatokat tenni, amennyiben a hazai beszerzési források nyilvántartása és rendszeres ismertetése már eddig is egyik legfőbb teendője volt. Továbbá feladata lesz az intézetnek a legközelebb jövőben várható kereskedelempolitikai küzdelmekben és a külföldi piacokon való térfoglalásunkat célzó törekvéseinkben a hazai termelés érdekében gyors és megbizható hirszolgálatot terjeszteni.

*

A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületében az uj esztendő alkalmából ma délután három órakor volt a szokásos tisztelgés, mikor is *Dénes* Leó igazgatósági tag a ragaszkodás meleg szavaival emlékezett meg az egyesület elnökségének sikeres működéséről. *Auer* Róbert elnök megköszönte a ragaszkodás jeleit s aztán komoly szavakkal ajánlotta a kereskedelmi utazók figyelmébe, hogy a megnehezedett üzleti viszonyok közt kétszeres buzgósággal és lelkiismeretességgel ügyeljenek a főnökök és alkalmazottak közös érdekeire. *Beck* Géza alelnök is buzditó szavakat intézett a tagokhoz.

BELFÖLD.

A miniszterelnök Bécsben. *Szell* Kálmán miniszterelnök, mint a *Politikai Értesitő* jelenti, holnapután, *szerdán* a délutáni gyorsvonattal Bécsbe utazik.

A király döntése. Mint előre jeleztük, a *hivatalos lap* ujévi száma közli azt a királyi döntést, amely a jövő év első hat hónapjára megállapitja a kvótát, még pedig a kvótabizottságok megegyezése alapján. Az erre vonatkozó királyi kézirat igy hangzik:

Kedves *Széll!* Minthogy a magyar korona országainak és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országoknak törvényes képviseletei között arra az arányra nézve, amelyben azok a közös ügyek költségeihez járulni tartoznak, az 1867. évi XII. t.-c. 19., 20. és 21. §§-ai (az 1867. évi december hó 21-én kelt ausztriai törvény 3. §-a R. G. Bl. 146. sz.) értelmében létesitendő egyezmény nem jött létre: a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arány kérdését az idézett törvénycikk 21. §-a (az idézett törvény 3. §-a) alapján és az 1900. év első hat hónapjának tartamára való érvénynyel akképp döntöm el, hogy a közös ügyek költségeiből a magyar korona országai $33^{3}/_{49}$%-ot, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok $66^{46}/_{49}$%-ot viselnek.

Utasitom Ont, hogy ezt köztudomásra hozza.

Kelt Bécsben, 1899. évi december hó 30-án.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Ugyanily tartalmu királyi kézirat, természetesen *Wittek* miniszterelnökhöz intézve megjelent a *Wiener Zeitung* ujévi számában is. A különbség csak az, hogy az osztrák császár rendeletében hivatkozás történik a magyar kincstár terhére levonandó 2% precipuumra, amely a magyar rendeletből kimaradt. Az osztrák hivatalos lap a kvóta-ügyben történt döntéssel egyidejüleg közli az *átutalásról* szóló császári rendeletet, amely igy szól:

Az 1899. december 29-ikén kelt császári rendelet

ama sör-, ásványolaj- és cukormennyiségek után fizetendő adók visszatéritése tárgyában, amely a Reichsrathban képviselt királyságok és országok, valamint a magyar korona országai és Bosznia és Hercegovina között forgalomba kerülnek.

Az 1867. évi december 21-én kelt és a birodalmi képviseletről szóló alaptörvény 14. §-a alapján a következőket találom elrendelendőnek:

1. szakasz. Az 1899. évi julius 17-én kelt császári rendelet VII. részének A. és C. fejezeteiben foglalt és a Reichsrathban képviselt királyságok és országok, valamint a magyar korona országai és Bosznia és Hercegovina között felmerülő, megadóztatott cukor-és szeszforgalomra vonatkozó rendelkezések a két liter meghaladó és megadóztatott sörmennyiségek és a két kilogrammot meghaladó ásványolajmennyiségek tekintetében az alábbi módositások alkalmazandók:

1. Az adó visszatéritettik:

a) minden hektoliter sör után abban az összegben, amely egy tizenkét sacharometerfok extracttartalommal biró sörlé után a megállapitott adótételek szerint fizetendő;

b) minden 100 kilogramm ásványolaj után a közösen megállapitott adótételben.

2. Évenkinti üzemszakok alatt az egyik év szeptember 1-től a másik év augusztus 31-éig terjedő idő értetik.

2. szakasz. A cukoradótörvény 1. §-ának 1. pontjában körülirt minőségü megadóztatott cukor ama mennyiségei után, amelyek 1900 január 1-től fogva a Reichsrathban képviselt királyságok és országok, valamint a magyar korona országai és Bosznia és Hercegovina között való forgalomban e három államterület valamelyikéről a másikra szállittatnak, visszatérités netto 100 kilogrammonként 12 korona helyett (az 1899. julius 17-én kelt császári rendelet VIII. részének 1. szakasza) a fentjelzett módon közösen megállapitott adótétel szerint történik.

3. szakasz. A jelen császári rendelet 1900 január 1-én lép életbe.

Végrehajtásával pénzügyminiszteremet bizom meg.

Bécs, 1899. december 29.

Ferenc József sk.

Wittek sk. *Welsersheimb* sk.
Chledowski sk. *Blumfeld* sk.
Stummer sk. *Jorkasch* sk.
Sticral sk. *Sthrott* sk.

Bernd sk.

A közös indemnity. A hivatalos lap ujévi száma közli a delegációk ama határozatának királyi megerősitését, mely a közös miniszereket felhatalmazza, hogy az 1900. év négy első hónapjában teljesitendő kiadásokat a mult évben megszavazott közös költségvetés arányában teljesithesse.

Frankovics pátriárka rehabilitálása. A magyarországi görög-keleti szerb egyházi ügyek legfelsőbb közigazgatási hatósága, a kongresszusi választmány — mint *Karlócáról* jelentik — két napig tárgyalta az ismert vádakat, amelyeket *Zmejanovics* Gábor verseci püspök *Brankovics* György pátriárka ellen emelt. A kongresszus bizottsága a vádak megvizsgálására albizottságot küldött ki *Ruvarác* Hilárion arkhimandrita elnöklete alatt. A bizottság előadója, *Jágics* József országgyülési képviselő, mint előadó minden egyes vádpontra nézve beható, szakszerü vizsgálatot tartott és arról 30 ivnyi reszletes jelentést szerkesztett, amelyet száz melléklettel felszerelve nyujtott be. A jelentés a legeklatánsabb tényekkel pontról-pontra bebizonyitja, hogy a Brankovics György patriárka ellen emelt vádak *rosszindulatu rágalmak*. Miután a kihallgatott egyházi közegek és az összes egyházközségek a vádakat a leghatározottabban visszautasitották, a kongresszusi bizottság kimondta, hogy *egyhangu határozattal* a vizsgálat folyamán be nem igazoltaknak minősiti a Brankovics György patriárka ellen emelt vádakat. Ezt a határozatot közlik a püspöki zsinattal, az állami kormánynyal és kézbesitik Zmejánovics püspöknek is.

Az ülés után a kongresszusi bizottság testületileg tisztelgett a patriárkánál. *Nikolics* Miron püspök közölte a patriarkával a bizottság határozatát s biztositotta az ősz főpapot az egyház bizalmáról. *Brankovics* patriarka meghatva mondott köszönetet a rehabilitációért s kijelentette, hogy bátran nézett elébe a kongresszusi bizottság itéletének. A pátriárka ezután a kongresszusi választmánynyal zárülést tartott, amelyben bejelentette, hogy Karlócán *saját költségén papi szemináriumot állit fel* száz theologus részére. A kongresszusi választmány lelkesedéssel fogadta ezt a kijelentést, aztán elhatározta, hogy a Thököly-alap jövedelmeinek egyharmadrészét a papi szeminárium növendékeinek fenntartására forditja. E határozat megerősitésére természetesen ő felségéhez kell folyamodnia.

A szentesi mandátum. Szentesről a következő táviratot kaptuk: *Sima* Ferenc és *Molnár* Dezső ma diszmagyarba öltözve kétszer végig vonultak az utcákon zászlók alatt ötven fönyi csőcselék kiséretében. A közönség nevette őket, délután a piacon népgyülést tartottak, de a beszédeik hatástalanul hangzottak el. A Dienes- és Pázmándy-párt csöndben szervezkedik.

A költségvetés a pénzügyi bizottságban. A pénzügyi bizottság holnap délelőtt hosszabb szünet után folytatja a költségvetés tárgyalását. Első sorban a honvédelmi tárca költségvetése kerül napirendre.

KÜLFÖLD.

Az angolok ujéve.

Budapest, január 1.

A harctérről ma nem érkezett nevezetesebb hir, de még egy nagyobb ütközetet is háttérbe szoritana az a konfliktus, amely az angol és német kormányok közt a *Bundesrath* német postagőzös lefoglalása miatt kitört. Mint táviratainknak már jelentették, a *Magicienne* angol hadihajó lefoglalta a Delagoa-öböl előtt a *Bundesrath* hajót és a durbani öbölbe vontatta. Az angol forrásból eredő táviratok szerint az angol tengerészeti hatóságokat ez eljárásra az inditotta, hogy a *Bundesrath* a nagyszámu utas közt vagy 30 német katonatisztet és közkatonát, sőt hadidugárut is vitt. Ezzel szemben a német hajó tulajdonosa, egy hamburgi részvénytársaság azt állitja, hogy a hajón semmiféle dugáru nem volt és a lefoglalt hajó kiszolgáltatása végett a német külügyi hivatalhoz fordult, amely meg is tette már a szükséges lépéseket az angol kormánynál. Németországban nagy érdeklődéssel várják a külügyi hivatal fellépésének eredményét és nagy az elkeseredés az angol erőszakosság ellen. A népjog szempontjából a helyzet az, hogy egy semleges hatalom (Németország) hajója egy szintén semleges állam (Portugalia) területe felé vitorlázott. Transvaal részére szánt hadiszert Hamburgban nem rakhattak a hajóra, mert ez ellenkezik Németország semlegességi nyilatkozatával. Csakis csalárd uton juthatott hadi dugáru a *Bundesrath*ra, például oly ládákban, amelyekben *feladójuk* bevallása szerint pamutáru van, de amelyek tulajdonképpen fegyvereket rejtegetnek. De csalás ellen senki sincs biztositva. S ha ily csalás esete csakugyan fennforog és erre *Laurenzo Marquez*ban rájönnek, akkor is csak Portugáliának van hozzá köze. Ennek az államnak volna kötelessége megakadályozni a hadiszerek továbbszállitását és csakis az foglalhatja le azokat. De Angliának nincs joga ez ügybe beavatkozni. Ezt a britek épp oly jól tudják, mint a németek. Nem is hiszik ők, hogy a gőzös hadidugárut vitt. És ha csakugyan *Durban*ba vontatták a *Bundesrath*ot, bizonyára éles differencia előzte meg a német hajóskapitány és az angol hadihajó parancsnoka közt, amikor az angol kapitány meg akarta vizsgálni a *Bundesrath* szállitmányait és ennek kapitánya ellenezte e követelését.

London, január 1.

A *Reuter-ügynökség*nek jelentik hivatalos forrásból: A *Bundesrath* nevü német gőzös, amelyet egy angol hajó a Delagoa-öbölben lefoglalt, a durbani kobozó-bizottság döntéséig *zár alatt marad*. Hangsulyozzák, hogy az angol hatóságok eljárásának bizonyára komoly oka volt, mert a lefoglalásért a kobozó-bizottság előtt számot kell adniok. Azonkivül kijelentik, hogy az angol kormánynak az a kivánsága, hogy az idegen hajók rendes törvényes kereskedelmi forgalma Afrika keleti partjain lehetőleg ne korlátoztassék.

London, január 1.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint a *Bundesrath* nevü német gőzösön három német katonatiszt és 20 ember van, akiknek az a szándékuk, hogy a boerokhoz szegődnek hadiszolgálatra.

Pretória, december 31.

A *Melopónál* elfogott három angol azt mondja, hogy egy *Powells* nevü törzstiszt elesett a harcban. *Salisbury miniszterelnök fia. Salisbury Edward Cecil* lord és *Cavendish Bentinck* Charles lord pedig *megsebesültek*. Az angolok azért rohantak ki, hogy a boeroknak egy nagy ágyuját elfoglalják és e közben sulyos veszteséget szenvedtek. (*Reuter.*)

Amsterdam, január 1.

Dr. *Müller*, Oranje szabadállam hágai képviselője felhatalmazta a *Nieuwe Rotterdamsche Curant* szerkesztőjét annak a kijelentésére, hogy az a hiresztelés, hogy oranjei boerok kétséges magatartást tanusitanak vagy éppen elfordulnak a transvaali boeroktól, teljesen alaptalan. Erről szó sem lehet. Üres fecsegés az egész, amelynek az a célja, hogy az angolokat felháboritsa. 1896. február 19-ike óta, amikor *Steynt* Fraser ellenében 17,000 szavazattal 13,000 szavazat ellen Oranje szabadállam elnökévé választották, *Fraser* hiveinek száma egyre fogyott, mig végre Fraser is, pártja is teljesen átment Steyn táborába. Oranje szabadállam volksraadja egyhangulag kimondta, hogy elégnél is többnek tartja, ha Transvaal az idegeneknek kilenc évi ott lakás után megadja a választójogot és éppoly egyhangulag elhatározta, hogy Transvaalt támogatni fogja a háboruban. Azt a hiresztelést, hogy *Steyn* őrült, nevetségesnek mondja *Müller* és hozzáteszi, hogy senki a világon nem áll oly távol attól, hogy elveszitse az eszét, mint *Steyn*, aki higgadt ember, egészséges mint a makk és maga a megtestesült energia. *Loch* lordnak az az állitása, hogy *Steyn* vagy valamely más polgára Oranje szabadállamnak azzal a tervvel foglalkozik, hogy Délafrikában németalföldi hegemóniát alapit, légből kapott. *Oranje* szabadállamnak csak az a kivánsága, hogy a két délafrikai köztársaság függetlenségét fenntartsa.

London, december 31.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból e hó 27-ikéről: Deelfontein mellett, Deaartól 29 mértföldnyire dél felé, e hó 27-ikén önkéntesek megtámadtak egy boer csapatot, mely a vasuti állomás közelében mutatkozott *és szétszórták* azt, a nélkül, hogy veszteséget szenvedtek volna. — Mint ugyanannak az ügynökségnek Sterkstromból e hó 27-ikéről jelentik, az ellenség azzal van elfoglalva, hogy állását Stornberg mellett megerősitse és állitólag az a szándéka, hogy Molteno ellen nyomul előre. — Ugyanannak az ügynökségnek Fokvárosból e hó 18-ikáról kelt jelentése szerint az ország különböző részeiből érkező jelentésekből kiderül, hogy a legutóbbi vereségek némely körökben növelték az elégületlenséget. A mozgalom azonban nem látszik előre kicsinált dolognak. Mindenesetre azonban célszerűnek mutatkozik a kormánynak az a szándéka, hogy a délafrikai haderőt szaporitja.

London, január 1.

Kimberley lakosságának uj évi üdvözletére a királynő a következő táviratot küldte *Kekevich* ezredesnek:

> Mélyen meg vagyok hatva. Bámulattal nézem az elszánt és hősies védekezést és nagyon sajnálom az elkerülhetetlen emberveszteséget.

London, január 1.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Nauvportból: Három nap óta mindkét részről szünetel a harc. Néhány boer tiszt Bloemfonteinben töltötte a karácsonyi ünnepeket. *Arundelt* azonban még megszállva tartják az angol csapatok.

HIREK.

Budapest, január 1.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A király vadászaton.** *Pécsből* táviratozzák, hogy a király holnap délután *Radmerbe* utazik vadászatra és 5-én tér vissza Bécsbe. Veje *Lipót* bajor herceg Münchenből egyenesen Radmerbe utazik, ahol mint vendég vesz részt a vadászaton.

— **A szerb király házasodik.** *Sándor* királyt ujra házasitja egy német ujság. A menyasszonyjelölt ezuttal *Mária Krisztina* főhercegnő, *Frigyes* főherceg 20 éves gyönyörü leánya. Hir szerint a fiatal uralkodó már a napokban ujra visszatér hozzánk és ezuttal egyenesen *Pozsonyba* utazik *Milán* királylyal együtt — a kézfogóra. *Milán* király ez alkalommal huzamosbb időt tölt Budapesten is, aztán mint gróf *Zichy* Jenő vendége részt vesz a szentiványi vadászatokon.

— **A hercegprimás üdvözlése.** *Vaszary* Kolos biboros hercegprimást a mai ujév alkalmából igen sokan üdvözölték. Részint személyesen, részint táviratban üdvözölték a biboros főpapot, a kitett ivre pedig a kormány és a püspöki kar tagjai beirták neveiket. A kerületi papság testületileg, az udvari papság pedig *Walter* Gyula kanonok vezetése alatt fejezte ki jó kivánsait a főpapnak. A szeminárium előljárósága *Várossy* kormányző és *Krizsán* Mihály pápai kamarás igazgató vezetése alatt már tegnap tisztelegtek a hercegprimásnál. A hercegprimás, oldalán dr. *Kohl* Medárd pápai prelátussal, személyesen fogadta a tisztelgőket.

— **A beteg Tolsztoj.** Egy pétervári távirat szerint gróf Tolsztoj állapota jelentékenyen javult. Gróf *Tolsztoj*, aki az orvosok rendelete ellenére csak vegetariánus ételeket eszik, ma sétálni ment és munkáját ismét folytatja.

— **Sándor szerb király Budapesten.** *Sándor* szerb király Bécsből, illetőleg Meránból való hazautaztában vasárnap egy óra hosszat Budapesten időzött. A keleti pályaudvarban nagy társaság várakozott a szerb királyra, melyben ott voltak gróf *Zichy* Jenő országgyülési képviselő, *Ludvigh* Gyula főrendiházi tag, a magyar államvasutak elnökigazgatója, *Weisz* Soma és *Muschitzki* szerb királyi alkonzulok, *Pekáry* József főkapitányi helyettes, *Pavlik* főfelügyelő, *Lachnit* felügyelő állomásfőnök, a budapesti szerb állami kereskedelmi muzeum és ügynökség tisztviselői *Kosztits* titkár vezetésével s nagy számmal a budapesti szerb kolónia tagjai, köztük az itt időző *Milovánovits* tábornok. *Barlovácz* György budapesti szerb főkonzul Kelenföldig eléje utazott a királynak. A különvonat, melyet *Tolnay* Kornél főfelügyelő, *Jármay*, *Ofner* és *Gerenday* felügyelők vezettek, 1 óra 45 perckor robogott be a pályaházba, ahol a király megpillantásakor hatalmas éljen és zsivió zugott föl. *Sándor* király, amint leszállt, előbb *Zichy* Jenő gróffal fogott kezet s barátságosan elbeszélgetett ugy vele, mint a többi urakkal. Aztán a jelenvoltak zsivióczása és éljenzése mellett az udvari váróterembe ment, ahol egy órát töltött, miközben frissitőket szolgáltak föl. Két óra negyven perckor ujra előállott a vonat és *Sándor* király szives bucsut vett *Zichy* gróftól és a konzuloktól. Zugó éljenzés közben robogott el a vonat, melyet Belgrádig *Kovács* Lajos üzletvezető igazgató vezetett.

Belgrád, január 1.

Sándor király tegnap este ide érkezett és a pályaudvar közelében levő utcákban összegyült nagy néptömeg által lelkesedéssel üdvözöltetett. Itteni körökben a legnagyobb megelégedéssel nyilatkoznak arról a szivélyes fogadtatásról, amelyben a király a bécsi udvarnál részesült és hangsulyozzák Szerbia és Ausztria-Magyarország nagy gazdasági érdekeit.

— **A belga király beteg.** *Lipót* belga király, József főherceg sógora, egy brüsszeli távirat szerint ágyban fekvő beteg. Még a mult télen, amikor a tengeren járt, kificamitotta lábát és ebből keletkezett mostani betegsége.

— **Halál a Louxembourg-palotában.** Gyors tempóban közeledik Déroulède és társainak bünpőre a befejezés felé. Ma ujév napján is, ülést tartott az állami törvényszékké átalakult szenátus és a vádlottak ma is durván megleckéztették a szenátorokat, de még sem ez volt az ülés drámaibb jelenete. Egy ur a hallgatóság soraiból gondoskodott erről. Amikor *Guerin*, a Fort Chabrol hirhedt hőse, javában szidta a szenátust és zsidókat, egy tompa zuhanás ragadta meg a hallgatóság figyelmét. A másik pillanatban mindenki a negyedik pad felé szorongott, ahol egy éltesebb ur összeesett. Néhány percig még emelgette szemeit, de mire az orvos megérkezett, már *halott volt*. A holttestet aztán elvitték és a tárgyalás folyt tovább, mintha mi sem történt volna.

— **Tizezer szivar.** Nem valami szivargyár statisztikájának egy adatáról van itt szó. Hogy ennyi rengeteg szivart hány szegény lány, vagy asszony készit el egy nap alatt, vagy hogy egy szegény kopott, szürke leány-, vagy asszonyteremtés hány nap alatt készit el ilyen nagy tömeg szivart. A tizezer szivar jelen esetben nem egyéb ujévi ajándéknál, amelylyel a mi királyunk kedveskedik mindig az olasz királynak. Jófélé virginiák ezek, bizonyára abból a jó fajtából, amit tudvalevőleg a mi királyunk maga is szi. Annyi bizonyos, hogy ezek után Umberto király nem jön zavarba az év folyamán szivar dolgában és nem kell senkit sem elszalajtania az olasz trafikba, ha füstölni akar.

— **Czimadományozás.** A hivatalos lap közli hogy a király *Lippe* Vilmos szolnoki királyi törvényszéki birónak a királyi itélőtáblai birói czimet és jelleget adományozta. *Lippe* a fiatalabb birói karnak egyik kiváló képzettségü tagja; a szolnoki törvényszéknél eddig mint végtárgyalási elnök működött, mától kezdve pedig a vádtanács elnöke s az esküdtbiróság helyettes elnöke.

— **Otthon-estély.** Vasárnap, betedikén tartja meg az Otthon irók- és hirlapirók köre második estélyét. A programmnak szenzációs érdekessége lesz. *Cumberland Odrap* hirneves gondolatolvasó fogja itt bemutatni meglepő müvészetét első sorban az Otthon közönségének. Rajta kivül természetesen számos kiváló müvész szerepel. Az előjegyzések már megkezdődtek és azok alapján pénteken adja ki a jegyeket a rendezőség.

— **Millöcker meghalt.** A bécsi zenevilágnak nagy halottja van. *Millöcker* Károly, a bécsi operettirodalom mestere ma elhunyt. Néhány nap előtt szélhüdés érte s azóta már csak haldoklás volt élete. Halála rövid idő alatt a harmadik csapás, amely a bécsi zeneirodalmat sujtja. Az első *Zeller*, *A bányamester* és a *Madarász* szerzőjének halálával érte, majd *Strauss* János, a keringőkirály dőlt ki a bécsi hirességek köréből. Most, hogy Millöcker is meghalt, letünt a bécsi operettirodalomnak utolsó büszkesége is, amely egy időben szerencsés vetélytársa volt a franciának. A legnépszerübb operettiró ebben a korszakban *Millöcker* volt, mert *Strauss*nak csak kevés operettje aratott tartós sikert s inkább táncdarabjaival ért el batást, *Zeller* pedig keveset irt, Millöcker ellenben egész sorát irta a nagy sikerü operetteknek. Szinte valamennyi munkája átkerült a magyar szinpadra s itt ma is müsoron van. Egy-egy *Millöcker*-operett nálunk is mindig sláger volt a szini évadban. A boszorkányvár, a koldusdiák, Gasparone, A bellevillei szüz, a Szép Jonathán a népszinházi sikerek legnagyobbjai közé tartoztak. Bőséges dallamu, könnyen felfogható, fülbemászó zene, elegáns hangszerelés és sok invenció: ez jellemezte Millöcker muzsáját. Mindenesetre nagyrahivatott zenész volt, ki a könnyedebb zenét kultiválta s aki fontos egyéniség volt abban a korszakban, mikor az operett terén még Bécs vezetett. Azóta azonban, hogy az angol operett terjedt el nálunk is, Bécsben is, Milöcker nem tudott sikert aratni. Legutolsó munkája A szerencse gyermeke, már csak fél sikert ért.

— **Házasság.** Breznói *Prihradny* Henry cs. és kir. 12. huszárezredbeli főhadnagy eljegyezte Egerben *Szirmai Szirmay* Evelin kisasszonyt, Hellebronth Béla, Hevesvármegye alispánjának leányát.

Fethes Lajos, honvédelmi minisztériumi számtiszt eljegyezte *Járosy* Margit kisasszonyt, dr. *Járosy* Károly nagyváradi táblai biró leányát.

Tausz Rezső eljegyezte *Flankl* Aranka kisasszonyt Verőcéről.

Pollák József makói fakereskedő, a Pollák és Schwarz-cég beltagja eljegyezte Csongrádon *Rosenberg* Mariska kisasszonyt, Rosenberg Ede kereskedő leányát.

Stern Richárd, a szolnoki Lusztig Adolf és Fiai cég intézője eljegyezte *Pfefferkorn* Matild kisasszonyt, Pfefferkorn Adolf leányát Aradról.

Tóth János m. kir. államrendőrségi felügyelő eljegyezte *Schleisz* Katica kisasszonyt Budapesten.

— **Diák-otthon a Lágymányoson.** A Diák-otthon sokat vitatott terve a jövő őszre végre megvalósul. Az általános egyetemi segitő-egyesület intézői: *Zsembery* István elnök és *Mandel* Sándor igazgató már kijelölték a Lágymányoson a telket, ahová a Diák-otthon háromemeletes palotáját épiteni fogják. A földszinten felépitik az egyetemek kórház-egyesületének kórházát is, amely egyesület e célból már fuzionált az általános egyetemi segitő-egyesülettel. Az intézők buzgóságának köszönhető, hogy a humánus intézmény a jövő évben már megvalósul, mert a Diák-otthon épitését már kora tavaszszal megkezdik.

— **Szilveszteri mulatság.** A *Málnai-Silbermann*-féle leánynevelő-intézet az uj év alkalmából igen sikerült estélyt rendezett, amelyen a tanári testületen és növendékeken kivül résztvett a társadalomnak is számos előkelősége. Többek közök jelen vollak: *Goldzieher* Ignác egyetemi tanár és családja, *Kármán* Mór családja *Jakab* Béla, müépitész stb.

— **Az oroszlánok karmai közt.** Borzasztó szerencsétlenség történt ma a bécsi állatkertben, amint egy *Rodovsky* nevü szolga ki akarta tisztogatni az oroszlánok ketrecét. A tisztogatás ugy történik, hogy a szolga előbb átkergeti egy üres ketrecbe a három oroszlánt s aztán elzárja mind a két ketrec ajtaját. Ezuttal azonban *Rodovsky* nem igy járt el, hanem bement a fenevadak közé és ez a vakmerősége okozta vesztét. Egy darabig meglapulva nézték az oroszlánok a munkáját, de egyszerre a nőstény oroszlán rávetette magát és két mellső lábával fojtogatni kezdte. Ettől vérszemet kapott a két másik fenevad is, hátul rohanták meg és véresre marcangolták Rodovskyt. Jajgatására előrohantak az állatkert többi szolgái és vasdorongokkal próbálták megfékezni a vadállatokat, de erre ezek még nagyobb dühvel fojtogatták és marcangolták a szegény Rubovszkit. Nem használt a fecskendők alkalmazása sem s mikor a szolgák látták, hogy szerencsétlen társukat már meg nem menthetik, hogy legalább holttestét megmentsék, egy köteg égő szalmát dobtak a ketrecbe, a mire az oroszlánok rémülten menekültek a másik ketrecbe. Ekkor végre sikerült a szerencsétlen *Rubovszki* borzasztóan eléktelenitett holttestét kihozni a ketrecből.

— **Öngyilkos özvegy.** *Hódmező-Vásárhely*ről jelenti tudósitónk: Özvegy *Czibulka* Jánosné tegnap az utcán forgópisztolylyal főbe lőtte magát s szörnyet halt. Az életunt özvegy férje két éve szintén öngyilkos lett, mert üzlete tönkre ment. Két árvája grászolja a szerencsétlen asszonyt, aki nagy nyomora miatt vált meg az élettől.

— **Halálozás.** *Sik* Sándor fővárosi ügyvéd, a jeles kriminálista ma délben hosszas szenvedés után 45 éves korában meghalt. Az elhunyt jogászkörökben nagy tekintélynek örvendett s egyidőben a politikai életben is szerepet játszott, amidőn a nemzeti pártot a vidéken szervezte. Ismételten fellépett képviselőjelöltnek is, de mindannyiszor kisebbségben maradt. Szerdán délután lesz a temetése.

Gattein Ármin december 29-ikén meghalt Budapesten negyvenhárom éves korában.

— **A templomfosztogatók.** A párisi esküdtszék ma itélt azok felett, a kik a Dreyfus-pör izgalmai közepette egy antiklerikális tüntetés alatt kifosztották a Szent József-templomot. A fővádlott egy *Benhain* nevü algiri zsidó diák volt, akit a biróság *öt évi fegyházra itélt*, hat más vádlottat 1—2 évi börtönnel sujtottak. Az itélet kihirdetésekor *Benhain* igy kiáltott föl:

— Ártatlan vagyok!

Egy másik elitélt el akarta venni a börtönőr kardját, hogy megölje magát. A jelenet nagy izgatottságot keltett a hallgatóság körében, amely különben sem rokonszenvezett a klerikálisok kedvében járó itélettel.

— **Szerelmi dráma Szilveszter napján.** A letünt esztendő utolsó napján véres szerelmi dráma történt a Soroksári-utcai *Két korona* szállodában. *Zalay* Béla hivatalszolga két pisztolylövéssel életveszélyesen megsebesitette jegyesét, *Freisz* Margit cselédleányt, azután önmagát lőtte sziven és holtan rogyott a földre. *Zalay* Béla 26 éves, beszterczebányai születésü hivatalszolga, aki azelőtt a Szent-János-kórházban volt alkalmazva, már évek óta szerelmi viszonyt folytatott *Freisz* Margit 22 éves csetneki születésü cselédleánnyal. Néhány hónap előtt Zalayt elbocsátották a szolgálatból és azóta facéran élt. A leány pedig két hónap előtt a Szent János-kórházba került, ahol egy leánykának adott életet. December 28-án bocsátották el a kórházból. Zalay érte ment és hosszas rábeszélés után a leány beleegyezett abba, hogy kedvesével a két Korona-szállóba megy lakni.

Ott éltek már három napig a fogadóban, mialatt *Zalay* azzal biztatgatta kedvesét, hogy mihelyt álláshoz jut, elveszi feleségül. A fogadó személyzete sokszor hallotta civakodásukat s még ma reggel is, kihallatszott lármájuk a folyosóra. *Zalay* állitólag mindenképp rá akarta beszélni kedvesét az öngyilkosságra, de ez ellenezte, kis leánykájára hivatkozva. *Zalay* mégis végrehajtotta sötét tervét. Szilveszter napján déli ½1 óratájt, amikor a fogadó személyzete másutt volt elfoglalva, *Zalay* hirtelen előrántotta pisztolyát és a leány arcára irányitva elsütötte. A szerencsétlen teremtés vértől boritva hanyatlott hátra, mire *Zalay* egy *revolvert* huzott ki zsebéből és abból is tett egy lövést a leányra; azután maga ellen forditotta a fegyvert és sziven lőtte magát. A golyót átfurta szivét és rögtön megölte. Csak most rohantak be a fegyverdörrenésre a szálló emberei. A leány az ágyon feküdt, fejéből patakzott a vér, mig a férfi a nagy vértócsában holtan hevert a szoba padlóján. Az ágyon a sulyosan megsebesitett leány mellett fekünt két hónapos csecsemője. Rögtön a mentőkért telefonáltak és a rendőrséget értesitették a szerelmi drámáról. A mentők bekötözték a leánynak sulyos sebeit és azután a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség a szobában egy összegyürött, vérfoltos levelet talált, amelyben *Zalay* kusza sorokban a következőket irta:

„Tekintetes rendőrség! Boldogtalan szerelem miatt saját kezemmel végzem ki magamat és jegyesemet. Az akarója ennek a dolognak senki sem volt. Örömest halunk meg és mi magunk határoztuk el magunknak, hogy a legszebb szerelemben készülünk a föld alá. Tervünk már rég ki volt tüzve, de csak most hajtottuk végre. Én *Zalay* Béla 26 éves, beszterczebányai születésü hivatalszolga vagyok, a jegyesem *Freisz* Margit csetneki születésü 22 éves. Arra kérjük a tekintetes rendőrséget, hogy egy sirba temessenek minket."

A leány, aki sulyosan megsebesült, de eszméleténél volt, *Darvassy* rendőrtisztviselő kérdésére azt felelte, hogy ő nem egyezett bele az öngyilkosságba, sőt menekülni akart, de kedvese vissza rántotta. Nemsokára, hogy a leányt a mentők elvitték a kórházba, megjelent a fogadó előtt a hullaszállitó kocsi és a szerencsétlen Zalay Béla holttestét beszállitották a törvényszéki orvostani intézet boncternébe. A véres szerelmi dráma hire csakhamar elterjedt a fogadó környékén és a ház előtt nagy tömeg verődött össze, amely sokáig magyarázgatta a véres eset részleteit.

— **Razzia.** A sajtóiroda száraz jelentése szerint „a rendőrség tegnap *Bornemisza* főparancsnok vezetése alatt általános razziát tartott és ötszáz gyanus embert fogott el". Ez a horribilis szám élénken tanuskodik a mellet, hogy tél idején mennyire felszaporodik a munkakerülő, de egyuttal a nyomorról is. A letartóztatott csavargók közt a legtöbbet (198) a VII. kerület szolgáltatta. Nagy részük rovott multu s kitiltott. A másik rész többnyire rendes foglalkozás- és lakásnélküli csavargókból áll. Valamennyi ellen megindittják a kihágási eljárást.

— **A Folies Caprice** jelenlegi müsora olyan kitünő, hogy az előadást naponta zsufolt ház nézi végig. A két uj bohózat: *Egy karambol okai* és *Der Aushilfsgargon* minden mértéken felül sikerült és esténként viharos tetszést kelt. Az előbbi valóságos kasszadarab, mely humorosan mutatja be a laikusok előtt nagyobbrészt ismeretlen vasuti életet minden mulatságos tulajdonságaival. Szerzője ismert humorista, a darabban pedig *Rott*, ez a páratlan komikus igen jól érvényesül, mig a másikban *Schönberggel* együtt arat nagy tetszést.

(x) **Dr. Kovács kézpasztája**, (csakis a félholdalaku védjegygyel valódi) 3 nap alatt a kezet gyengéddé és fehérré varázsolja. Egy tégely 60 kr. Kapható minden gyógyszertárban s drogueriában. Főraktár: dr. Kovács Ernő gyógyszertára Budapest, Gyár-utca 17.

(x) **A női szépség** eléréséhez és fenntartásához felülmulhatatlan jó szer a Földes K. gyógyszerész által készitett Margit créme, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve. Kapható minden gyógyszertárban.

Az ujságirók ujéve.

Budapest, január 1.

A szeretet és ragaszkodás lelkes érzelmeivel gyültek össze Szilveszter napján a *Budapesti Ujságirók Egyesületének* tagjai, hogy az uj esztendő alkalmából üdvözöljék elnöküket *Vészi* József orsz. képviselőt. A kör tágas nagyterme egészen megtelt ujságirókkal, valamennyien a sajtó elismert, komoly munkásai, akiket más-más táborba szólit ugyan lapjuk politikai iránya, de ezt a válaszfalat ledönti a kölcsönös megbecsülésnek, a kölcsönös szeretetnek melege.

Zugó éljenzés üdvözölte az elnököt megérkezésekor, mire előállt *Szabó* Endre alelnök és tagtársai nevében lendületes szavakban adott kifejezést a hála és szeretet érzelmeinek az elnök iránt. Szeretik, ugymond, az ujságirók, mert ő is szeretettel veszi körül testvéreit, a sajtó munkásait, tisztelik, mert első valamennyiök között, becsülik, mert virtuózitással, művészileg kezeli közös mesterségüket.

Ugy látszik, hogy ezek a tulajdonságok — ugymond — választófalak volnának közöttünk, de azok csak látszólagosak, amelyeket az elnök minden nap, valahányszor megjelenik közöttünk, félretol. Ez a megjelenés nivellálja a különbséget közte és tagtársai között. A szeretet, tisztelet és becsülés onnan fakad, mert az egyesület tagjai napról napra érzik, látják és tapasztalják, hogy az elnök is minden egyes tagtársát szereti, tiszteli és becsüli, és tapintatossága ezt a demokratikus elvet annyira meghonositotta az egyesületben, hogy bár ő az első az egyenlők között, az az elsőség csak olyan, mint a cigányoknál a vajdaság. A vajda hajtja a lovat, övé a gond, a teher, a kötelesség. Ezt a gondot, ezt a terhet és kötelességet az elnök, bár csak egy éve állitották a hirlapirók a maguk élére, annyira mindnyájunk megelégedésére viselte, hogy már most elmondhatjuk róla, hogy különb emberre nem esheteit választásuk.

A szeretet hangján üdvözli az njév alkalmából és kivánja neki, hogy a közjó hasznára, családja boldogitására és az egész hirlapirói kar örömére még sokáig viselhesse tisztét.

Hosszantartó, lelkes éljenzés hangzott fel az üdvözlő beszédre, mire *Vészi* József a következő beszédet intézte az egyesület tagjaihoz:

Kedves barátaim! Szeretett bajtársaim! A hálának szavait, amiket igen t. elnöktársam beszédére viszonzásul kell mondanom, hadd kapcsoljam bele abba az igébe, amely mindnyájunknak a legkedvesebb, a kölcsönös szeretet igéjébe. Nagy dolog ez. Hiszen volt idő, amikor a magyar sajtó munkásai, a magyar zsurnalisztákat beérhették azzal, hogy szerették mesterségüket, becsülték hivatásukat. Az az idő a magyar közélet patriarkális korszaka volt, a mikor az egyenesség, az őszintesség és a lojalitás voltak vezető erkölcsi tényezői a magyar közéletnek. Abban a korszakban a közélet ugy látta, hogy az alkotmányosságnak, a nemzeti szabadságnak egyik pillére a magyar sajtó és pedig olyan becses pillére, mint az egyik oldalon a törvényhozás, a másikon a municipális szervezet. Akkor ez a három oszlop vállvetve támogatta egymást és a hazát s akkor beérhették azzal a zsurnalisztákat, hogy szerették a mesterségüket, becsülték a hivatásukat. Aztán jött egy másik furcsa időszak, amikor az embereknek több gondjuk volt arra, hogy maguk boldoguljanak, semmint arra, hogy a haza boldoguljon. Akkor nem akarták türni, hogy pillér legyen a sajtó, olyan oszlopa a hazának, mint amilyenek a közhatalmak letéteményesei. Pillérből tehát ledegradálták a sajtót léposővé, amelyen könnyü felfelé jutni. S akkor beállott az a furcsa hangulat a közvéleményben, hogy akik feljutottak, azt mondották: rossz intézmény a lépcső, káros is, veszedelmes is, persze azért, mert mások is feljuthatnak rajta, (Derültség.) akik pedig lenn maradtak, azok meg azt mon-

dották, rossz intézmény a lépcső, mert bennünket nem vezet fel oda, ahova a többiek feljutottak. (Derültség) És communi sensu létrejött a közvéleményben az a felfogás, hogy a garádicsot le kell hordani. — Érdekes volt az a megfigyelés, hogy akik rajtunk feljutottak, azok vannak a legnagyobb ellenszenvvel irányunkban. Hát persze, hogy kicsinylik a sajtót. Hiszen sáros csizmájukkal végig tapostak rajtunk, mikor türtük, hogy rajtunk mászszanak fel a magasba. Igy született az a hangulat, amelyet mindnyájan ismerünk: az antizsournalizmus.

De nekünk még sincs okunk ezt zokon venni, mert ez a hangulat váltotta ki a garádicsnak fokaiból a magyar ujságirókból azt az elhatározást, hogy most már nem szabad beérnünk azzal, hogy szeretjük a mesterségünket és becsüljük a hivatásunkat, hanem nagyon fontos, hogy szeressük egymást és becsüljük meg egymást. (Lelkes éljenzés.)

Ennek az elhatározásnak gyermeke: ez az *egyesület*, amelyet megalakitottunk, hogy ápoljuk a kartársi, bajtársi és testvéri szellemet a magyar sajtó munkásai között. Bizony elzárkóztunk mi itten, mert egészen magunk közt akartunk lenni, teljesen menten mindenféle idegen elemtől, amelyek azért akarnak hozzánk jutni, hogy vagy hatalmunkhoz dörgölődzenek, vagy hogy kilessék gyarlóságainkat s adott alkalommal, amikor ambiciójukat nem akarjuk kielégiteni, kigunyolhassanak bennünket. Magunk között vagyunk itt, mint egy szerető család, amelynek édes anyja a magyar haza, mi pedig mindnyájan önfeláldozó, hűséges gyermekei. Azt a nagy vivmányt, hogy az ujságirók ma már nem csupán mesterségüket szeretik és hivatásukat becsülik, hanem *egymást* is megszerették és megbecsülik egymást, ennek az egyesületnek köszönhetjük, amelynek családi tüzhelye körül csoportosulunk. (Éljenzés.) Elhozzuk ide mindnyájan bohemien jókedvünket, a közvetlenséget, a loyalitást, az őszinteséget és egyenességet és testvéri szeretettel kezet fogva ápoljuk közös ideáljainkat. (Éljenzés.)

Szeretett barátaim és nemes pályánkon hűséges testvéreim! Nemcsak azt köszönöm nektek, hogy rólam megemlékeztetek, hanem főképen azt, hogy az egész esztendőben szeretettel ápoltátok egyesületünk érdekeit. Tartsunk ezentul is össze loyalitással, hűséggel. Szeressük egymást, becsüljük meg hivatásunkat és becsüljük meg egymást, hogy előre vigyük egyesületünket. Nekem pedig engedjétek meg, hogy a sajtónak minden egyes munkását testvéremül lelkembe zárjam és szeressem.

Az *elnök* poétikus szépségü beszéde után lelkes éljenzés hangzott fel s mindenki odasietett hozzá, hogy külön is üdvözölje.

•

Az Otthon Irók és Hirlapirók Körének tisztikara és választmánya december 31-ikén vasárnap délben tisztelgett *Rákosi* Jenőnél a kör elnökénel, hogy az évforduló alkalmából üdvözölje. *Beöthy* Zsolt, a kör alelnöke volt a tisztelgők szónoka, aki beszédében Rákosit, mint azt az embert ünnepelte, aki egész pályáján fényes bizonyitékát szolgáltatta az elmult idők amaz igazságának, hogy a tudós, az iró és a hirlapiró egy osztályba tartozik, testvér mindannyi, egy közös cél felé törő. *Rákosi* mint poéta éppen annyi dicsőséget szerzett magának és az irodalomnak, mint amennyi fényt a hirlapirodalomnak adott mint hirlapiró. Ujabb időben a tudós, az iró és hirlapiró mindegyre távolodik egymástól, külön szakokat, csoportokat alkot. Az együvétartozásnak az Otthon elnöke a megtestesitője, akinek azt kivánja, hogy működése minél későbben váljék emlékké s még sokáig szerencsében, boldogságban éljen.

A beszédre *Rákosi* Jenő válaszolva kijelentette, hogy a régi idők megváltozása, a tudós, az iró és a hirlapiró külön osztályba tömörülése nem szerencsétlenség, sőt bizonyos tekintetben örvendetes dolog, s a nemzet erősödését, az igények megnövekedését bizonyitja, ugy, hogy most már mindenik osztályra külön-külön annyi feladat jut, mint amennyi régente a tudósokra, irókra és hirlapirókra együttesen jutott. Azt hiszi, ha meg is történik ez az osztályozás, a szeretet és a közös cél mindig össze fogja tartani azokat, akik együvé tartanak. A szónokot mintegy zászlót tüzte ki, amelyet követni kell. Szerencsére fehér zászló ő, a béke zászlaja, mert ime, a nagy fehéritő asszony, az Idő, fehérre mosta a haját, bajuszát, szakállát. Kéri a tisztelgőket, csak lobogtassák a zászlót, tüzzék ki bárhová, rendelkezzenek vele. — Az elnök azután sorra kezet szoritott a tisztelgőkkel, akikkel még egy ideig elbeszélgetett.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Vigszinház.** A *Vigszinház* művészi és adminisztrativ személyzete, valamint hivatalnoki kara ma délben üdvözölte az évforduló alkalmából az igazgatóságot. A kis ünnepség a szinpadon folyt le, ahol a teljes számban egybegyült tagok nevében *Gál* Gyula szivélyes szavakkal tolmácsolta az igazgatóság előtt a jó kivanságokat. A *Vigszinház* igazgatósága nevében dr. *Szécsi* Ferenc dramaturg-igazgató hosszabb beszédben köszönte meg és viszonozta a szivélyes üdvözlést, kapcsolatosan pedig visszapillantást vetett a *Vigszinház* eddigi működésére és a főváros jelen szinházi állapotainak megvilagitása mellett utalt a *Vigszinház* jövő feladataira. Elismeréssel teljes köszönetet mondott *Dirói* Mór müvészeti igazgatónak, aki elismert szaktudásával annyi sikerre vezérelte a lelkes müvészcsapatot és *Faludi* Gábor administrativ-igazgatónak, aki nemcsak buzgón, hanem tapintatosan is intézte a szinház anyagi ügyeit. Végül köszönetet mondott a fővárosi sajtónak is, mely tárgyilagosan és jóindulattal támogatta a Vigszinház törekvéseit.

** **Kubelik Jan hangversenye.** *Kubelik* Jan, a tüneményes cseh hegedüvirtuoz ma önálló hangversenyen lépett a főváros zeneértő közönsége elé. Előbbi fellépéseire s hóditó hirnevére zsufolásig megtelt a Vigadó nagyterme, ugy, hogy sokan a melléktermekben szorongtak, boldogan, hogy gyönyörködhettek a csodafiu széditő játékában. *Kubelik Mendelssohn* hegedű versenyét, *Vieuxtemps Polonaise* és *Wieniawszki Faust ábrándját* adta elő, azzal a káprázatos tekniával, müvészlelkének azzal a szenvedélyével, amely már ily fiatal korban odaállitja őt a legnagyobb hegedüvirtuozok mellé. Viharzó taps zugott föl minden szám után és legvégül nem szünt meg addig, mig a kis cseh fiu ujra kiállt a pódiumra és elkezdte az angolok himnuszát a *God save the Queen*-t. Lágyság, erő, nemes lelkesedés, mindez egyesült ez egyszerü zenemü előadásában is és nyirettyüjét szinte imaszerü áhitat kisérte, amely a befejezés után egy tapsviharba fult. Közben *Hilgermann* Laura Schumann, Franz, és Schubert néhány dalát énekelte, gazdagitva azokat az emlékeit, melyek közeli távozása után reánk maradnak.

** **Hangverseny.** A *Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete* fényesen sikerült hangversenyt rendezett Szilveszter-estéjén saját helyiségeiben. A hangversenyen közreműködtek: *Arányi* Dezsőné, *Lange* Emilia operaénekesnő, *Arányi* Dezső, *Várady* Sándor és *Ney* Bernát, a magyar királyi Opera tagjai, *Kovács* Mihály, a *Népszinház* kitünő komikusa, *Gyarmathy* Juliska, továbbá *Parlaghy* Klotild, *Jancsó* Valéria, *Gintz* Gima, *Komlóssy* Ilona, *Karcsay* Vilma és *Fort* Ferenc, *Rákosi* Szidi asszony kitünő szinésziskolájának legjelesebb növendékei, akik *Beer* Bélának ez alkalomra irott *Leszámolás* cimü bohózatát adták elő. A közönség jól mulatott az ötletes apróságon, amelyben különösen *Parlaghy* Klotild, aki Török Zsófit játszotta igen kedvesen, nagy lelkesedésre ragadta a hallgatóságot sokat igérő, iskolázott hangján előadott magyar dalaival és tüzzel lejtett csárdástáncával; kivüle még *Jancsó* Valériát tapsolták kecses táncáért és *Gintz* Gizát ügyesen előadott Szulamit-paródiájáért. A darab ügyes rendezéseért *Kardos* Andort illeti az elismerés. A pompásan sikerült hangverseny után társasvacsora, majd reggelig tartó tánc következett.

** **Szirmai gyásza.** A *Népszinház* kedvelt szinészének, *Szirmai* Imrének nagy gyásza van. Tegnapelőtt előadás közben kapta a szomoru hirt, hogy édesapja Szegeden meghalt. *Szirmai* rögtön Szegedre utazott s mire hazaért, ujabb csapás érte, az édes anyja is meghalt. Az ősz házaspárt Szegeden általános tisztelet környezte.

Nyilttér.

Boldog ujévet

kivánok minden jó barátomnak és ismerősömnek

Dozsé Döme

Kőbányán.

Legtökéletesebb vasas-arzénes víz

vérszegénység, női betegségek, idegbetegségek stb. ellen.

Kapható az összes ásványvizes üzletekben, gyógyszertárakban és drogeriákban.

Mattoni és Willo, Budapest.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

A háboru.

London, január 1.

A lapok a következő táviratot közlik Rendsburgból ma délutánról: French tábornok teljes győzelmet aratott a boerokon és elfoglalta Colesberget. Szombaton és vasárnap oly hevesen ostromolta az ellenséget, hogy nem hagyott neki időt a további ellenállásra. Tegnap reggel az angol csapatok elérkezettnek látták az időt a támadásra. Este az egész lovasság, tüzérség és gyalogság éjjeli menetre indult, hogy a boerok jobbszárnyát megkerülje. A vállalkozás kitünően sikerült. A gyalogság és a tábori tüzérség arcvonalban támadott a boerokra, mig egyidejüleg a lovasság és a könnyü tüzérség megkerülte a jobb szárnyat. A boerok visszavonuló vonala fenyegetve volt, teljesen meg voltak lepve és rendetlenségben menekültek kelet felé, Colesberget az angolok kezeiben hagyva.

Sterkstrom, január 1.

Egy angol járőőr Dordrechttől északra 8 mértföldnyire boerokra bukkant. Hat órai csata után a boerok lovassági erősitést kaptak. Az angolok visszavonultak Dordrechtbe a nélkül, hogy az ellenség követte volna őket.

TÁVIRATOK.

Az uj évszázad.

Berlin, január 1.

Délelőtt 11 órakor a tábornokok és köztük gróf *Plumenthal* gróf tábornagy üdvözlésre a palotába hajtattak. Ez alatt a helyőrség csapatai felállottak a Nagy Frigyes szobra és a hid között. Vilmos császár, a harom legidősebb herceggel gyalog, a fekete sasrend szalagját a köpenye felett viselve, a Zeughausba ment, ahol a királyi ház hercegei, a német uralkodóházak itt időző hercegei, az idegen tisztek és a résztvevő csapatok tisztjei és küldöttségei várták. A zászlókra már feltették a császár által különös megtisztelésül adományozott szalagokat és kapcsokat. Az ünnepély Te Deummal kezdődött, melyet az 1. számu gárda dragonyos-ezred trombitáskara adott elő. Ezután Richter tábori prépost ujból beszentelte a gárdahadtestek zászlóit és lovaszászlóit azzal, hogy megáldottha az uj évszázad tábori jelvényeit. Az ünnepély végével a Lustgartenben 33 üdvlövés dördült el. A császár ekkor a következő beszédet intézte a tisztekhez:

Az uj század első napja hadseregünket, vagyis fegyveres népünket hadi jelvényei köré gyülekezve térden állva látja a hadak ura előtt. És bizonyára, ha valakinek van különös oka ma meghajolni Isten előtt, ugy ez a mi hadseregünk. Egy pillantás lobogóinkra megmagyarázza ezt, mert e lobogók megtestesitik történelmünket. Hogyan találta a mult század kezdete hadseregünket? Nagy Frigyes dicső hadserege elaludt babérain, megcsontosodott a kamasli-szolgálat kicsinyes részleteiben, végelgyengülő, háborura alkalmatlan tábornokok vezetése alatt, tisztjei elszoktak a testedző munkától és elesenevészedtek a tivornyában, a jólétben és balga önteltségben. Egy szóval, a hadsereg nemcsak hogy elszokott hivatásától, hanem el is felejtette. Az ég büntetése, mely elérte a hadsereget és mely népünket sujtotta, sulyos volt: a porba tiporták. Frigyes dicsősége elhalványodott, hadi jelvényeik elpusztultak.

A legsulyosabb szolgaság hét hosszu esztendejében Isten megtanitotta népünket, hogy feleszméljen és egy elbizakodott hódító nyomása alatt népünk önmagából megszülte a legfenségesebb gondolatot, hogy a legnagyobb dicsőség, vagyont és életet áldozni a hazának a fegyveres szolgálatban. Az általános szolgálati kötelezettség, szépapám adott neki formát és életet és uj babér koszorozta az ujjászületett hadsereget és ifju lobogóit. Valóbi jelentőségét az általános szolgálati kötelezettség azonban csak elhunyt nagy császárunk által nyerte el. Szelleme betöltötte hadseregének sorait épp ugy, mint Istenbe vetett bizalma hallatlan diadalokra ragadta őket. Evvel a saját teremtményével hozta ő ismét össze a német népeket és visszaadta nekünk a rég óhajtva várt egységet. Neki köszönjük, hogy a hadsereg erejéből a német birodalom tiszteletet parancsolóan ismét elfoglalta a neki rendelt állást a népek tanácsában.

Az önök dolga, uraim, hogy az uj században is tenntartsák és tanusitsák a régi tulajdonságokat, melyek által eleink nagygyá tették a hadsereget. És miként nagyatyám a szárazföldi hadseregért, éppugy fogom én haditengerészetemért rendületlenül folytatni és keresztülvinni a reorganizáció müvét, hogy ez is egyenjoguan álljon szárazföldi haderőm oldalán és általa a német birodalom a külföldön is képes leszen a még el nem ért helyet kivivni. Mind a kettővel együttesen remélem, hogy ebben a helyzetben legyek, hogy szilárd bizalommal Isten rendelésében megvalósithassam I. Frigyes Vilmos mondását: „Ha a világban valamit el akarunk dönteni, a toll nem fogja azt megtenni, *ha a kard ereje nem támogatja.*"

Berlin, január 1.

Tegnap este 1/4 12 órakor az évszázad fordulója alkalmából a királyi palota kápolnájában istenitisztelelet tartottak, amelyen a nagykövetek, a diplomáciai missziók fejei, a katonai attasék, a birodalmi kancellár, a szövetségtanácsi megbizottak, a fekete sas-rend lovagjai, a tábornokok, a tengernagyok, az aktiv és volt állami miniszterek és a parlamenti testületek elnökei voltak jelen. Az istenitisztelet után a *császár* a fehér teremben fogadta az üdvözléseket. A zene hangjai közt elvonultak a *császár* és a *császárné* előtt a nagykövetek nejei, Hohenlohe herceg birodalmi kancellár, gróf *Bülow* államtitkár, gróf *Lanza* és *Szögyény* nagykövetek és azután a többi hölgyek és urak. A *császár* és a *császárné* igen sok vendégét kézszoritással és kegyes szavakkal üdvözölte.

Berlin, január 1.

Amint a *Reichsanzeiger* jelenti, a császár gróf *Eulenburg* Fülöp bécsi nagykövetet hercegi rangra emelte.

Berlin, január 1.

A hadsereg rendeleti közlönyének külön száma a hadsereghez intézett császári rendeletet közöl, amely tudatja, hogy az összes német hadsereg tábori jelvényeül emlékjelvényt alapit.

London, január 1.

Az évforduló alkalmából Viktória királynő sir *Staffort Northerstet* és sir John *Lubockot* peerekké és *Cromer* lordot a titkos tanács tagjává nevezte ki. Az évforduló alkalmából adott kitüntetések száma kisebb, mint az előbbi években.

Ujév a Hofburgban.

Bécs, január 1. *Frigyes* főherceg és *Izabella* főhercegnő gyermekeikkel Mária Krisztina, Mária Anna, Mária Henriette és Gabriellával ma *Pozsonyból* ide érkeztek.

Bécs, január 1. Ő felsége a király délben fogadta a Bécsben tartózkodó főhercegeket, az ujévi üdvözletek átvétele végett. Délután ő felsége családi ebédet adott, melyen a főhercegek és főhercegnők vettek részt.

A Wittek-kormány lemondása.

Bécs, január 1. Itteni politikai körökben biztosra veszik, hogy a Wittek-kormány már legközelebb le fog mondani, minthogy a kiegyezésre vonatkozó utolsó rendelkezések is a 14-ik szakasz alapján életbe léptek s ezzel missziója be van fejezve. Helyébe a Koerber-minisztérium jut, de még nem tudják, hogy kik lesznek az uj kormány tagjai.

Loubet üdvözlése.

Páris, január 1. Az Elysée-palotában ma a szokásos szertartásossággal folytak le a fogadások. A diplomáciai kar nevében a pápai nuncius beszédet intézett Loubet elnökhöz, melyben az 1900. évi kiállitással foglalkozott, mely emlékeztetni fogja a népeket arra, hogy testvérek. A szónok azután utalt arra a körülményre, hogy a kiállitás a szent évbe esik és kifejezte azt az óhaját, hogy Franciaország a jövőben is a keresztény civilizáció élén haladjon. Franciaország virágzása épp ugy a világ békéjére, mint az egyház dicsőségére is jelentőséggel teljes.

Loubet elnök köszönetet mondott e szavakért és kifejtette, hogy az 1900. évi kiállitásból és a tudományok, művészetek és az ipar fejlődésének nagyszerü manifesztációjából mindenkire nézve az az eszme fog kibontakozni, hogy a jövőben nagyság és a hatalom főleg a munkálkodók békés versenye által lesz elérhető. Az a fogadás, melyben a francia nemzet meghivását részesitették, eléggé bizonyitja, hogy Franciaország kezdeményezése megfelel mindenek törekvéseinek és reményeinek. Az elnök igy végezte beszédét: Országomra nézve azért a vendégbarátságért, melyet a nemzeteknek felajánl, a legdicsőségesebb jutalom az lesz, hogy jelentékenyen hozzájárult az egyetértés e müvéhez, melynek megszentelését az egész világ népei várják.

Amnesztia Olaszországban.

Róma, január 1. Az *Agenzia Stefani* szerint a király amnesztiát adott a közbátorság és a gyülekezési jog, továbbá a sajtótörvény, a munkaszabadság, a rendzavarásoknál közbenjáró közhatósági közegek ellen irányuló vétségekért, politikai büntettekért, betudva a fegyveres bandák alakitásával elkövetett vétségekért, végül oly vétségekért, amelyek a parlament müködésének meghiusitására irányultak.

Halálra itélt asszony.

Bécs, január 1. *Hammel* Juliannát, akit november 14-én gyermekének, Annának kinzása miatt kötél általi halálra itéltek, holnap reggel 8 órakor kivégzik. Férje, akit szintén halálra itéltek, kegyelmet kapott.

Napirend.

Naptár. Kedd, január 2. — Római katolikus: Makár ap.. — Protestáns: A sz. könyv. — Görög-orosz (december 21.) Julianna. — Zsidó: Sebath 2. — A nap kél 7 óra 33 perekor. — Nyugszik délután 4 óra 3 perekor. — A hold kél reggel 7 óra 58 perekor. — Nyugszik délután 5 óra 29 perekor.

A *földmivelésügyi miniszter fogad* délután 4 órakor.

A színész-egyesület igazgatósági tanácsülése délután 3 órakor.

A képviselőház pénzügyi bizottságának ülése délelőtt fél 11 órakor.

A birósági végrehajtok orsz. kongresszusa.

Nemzeti muzeum: Régiségtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

A Műcsarnok téli tárlata nyitva egész nap megszakitás nélkül. Belépődij 50 kr.

Teknologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

Iparművészeti muzeum és társulat karácsonyi kiállitása nyitva délelőtt 9—1-ig és este 5—8 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Iparművészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12-ig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tudakozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállitása. Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi muzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbizott üzletvezetőség V. Váci-körut 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész uj szenzációs müsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes müsor.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körut. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem.*

Elite szálloda, Budapest, Király-utca 39. Igazgató Mandel Albert.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujonnan berendezett fényes étteremben.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Szinház-épület. Naponta kitünő cigányzene.

Dobranszki-féle vendéglőben Teréz-körut 4. kapható eredeti torockói hus és hortobágyi gulyás.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince öt-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó hires szólisták hangversenye.

Bodega-pince, ujonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Naponta hangverseny **Dankó Gábor** fényes zenekara és **Török Pista** cimbalommüvész által a *Keleti kávéházban*, Csömöri-ut 14.

Stefánia-kávéház, Kerepesi-ut 73. Naponta az I-ső Magyar Daltársulat előadásai.

Alegjobb kézzel csomózott (SMYRNA) **szőnyegek** legfinomabb gyapju anyagból valódi növényi festékek a **Honi ipar** legmagasabb vivmánya.

Rendelje meg A Kereskedelmi Vegyészet-et! !

Torontáli szőnyeggyár részvény-társaság.

Főraktára: BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-ut 4.

FÜGGÖNYÖK, TERITŐK, DIVÁNTAKARÓK (HÁZI IPAR) POKRÓCOK stb.

Arc-szőr ellen a LOLA-szőrirtó-kenőcs

Törvényileg védve!

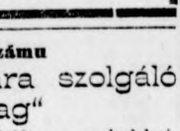

a legcsodálatosabb és legkitünőbb szer, minthogy e kenőcs már 10 napi használat után a hölgyeknél annyira kellemellen arcszőrt alkposan gyökerestől mindenkorra eltávolitja, teljesen ártalmatlan és a legesekélyebb nyomot sem hagyja hátra. Használati utasitás mellékelve van. 1 tégely 3 frt 50 kr. — Vidékt megrendeléseket diszkréten után vétellel eszközöl

SCHMIDEK I. Bpest, VII., Nyár-utca 18p.

A 9620. számu

„Gáz előállitására szolgáló uj anyag"

cimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmágak értékesitése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy nyártási engedélyt ad. — Felvilágositás nyerhető:

Kalmár J.

mérnöki és szabadalmi irodájában

Budapesten, VII. Kerepesi-ut 44.

Dr. MÜLLER fötörzsorvos féle

injekció és labdacsok

a legjobb és leghatásosabb szerek uj és régi hugycsőbántalmaknál — hugycsőgyulladások és folyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóbajok nélkül. — Pontos használati utasitás minden megrendeléshez mellékeltetik. Egy adag ára, friss bajoknál *1 frt 60 kr.*, idült régi bajoknál *2 frt 50 kr.*, postán küldve csomagolásért 25 krral több, portó nélkül.

A valódi készitmények egyedüli megrendelési helye:

Szt.-György gyógyszertár, Wien, V., Wimmergasse 33.

Raktár:

Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.

Sziveskedjék ezen hirdetést kivágni és megőrizni.

Durbints ságor

Mert mondok, ha más irtak könyvet a lórul is, gyesznórul is, miért ne lőhetne könyv a ságorrul is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints ságorral foglalatoskodik, benne van a ságor tzethalála is mög más effélé kesörves történetők.

Egy könyv 1 forint.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAP ian **PAP** ian **PAP** ian

1 összehajtható vaságy 3 matráccal	10.—
1 drb rouge paplan	1.70
1 „ cachmir paplan	2.50
1 „ satin cachmir paplan	3.50
1 „ atlasz cachmir paplan	4.80
1 „ atlasz selyem paplan	7.50
1 „ fodros atl. sely. paplan	12.—
1 „ jó vászon ágylepedő varrás nélkül	1.20
1 drb jó vászon chiffon paplan lepedő	1.80
1 drb flanel takaró pokróc	1.80
1 drb jó lópokróc	1.50
1 acél sodrony ágytetéi	5.—
1 tengerifü fejvánkos	1.—
1 levarott szalmazsák	2.20
1 „ matrác	2.50
1 Crinde Afrique matrác	4.50
1 József	12.—
1 párnázott ruganyos matrác	16.—
1 nagy szoba szőnyeg 200/300	2.50
1 ablak tunis függöny	1.50
1 bouret ágytérito	2.20

Fulószőnyeg négyzetenkint 25 krtól 4 frtig.

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny- ágy- és asztalterito stb. nagy vál asztékban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Nem tetsző árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk

OHNET:

Ohnet. A bánya	1.—
Ohnet. Lise Fleuron	1.—
Ohnet. A Croix-Mort grófnők	1.—
Ohnet. Sarah grófnő	1.—
Ohnet. Akarat	1.—
Ohnet. Rameau orvos	1.—
Ohnet. Utolsó szerelem	1.—
Ohnet. A vasgyáros (hámoros)	1.—
Ohnet. A Pierre leike	1.—
Ohnet. A gyülöség adója	1.—
Ohnet. Nimród és társai	1.—
Ohnet. A gyermek joga	1.—
Ohnet. Régi harag	1.—
Ohnet. Hiába való gazdagság	1.—
Ohnet. A képviselő leánya	—.50
Ohnet. A favéresi lelkész	1.—
Ohnet. Páris királya	1.50

Kapható a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, Budapest, József-körut 18. 2 frtig terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesittetnek.

20% gázmegtakaritást biztositunk

azoknak, kik

gázszabályozónkat és szabályozó csavarunkat alkalmazzák.

Ezen uj találmány előnye, hogy csak annyi gázt vezet az egyes lángokhoz, a mennyit az a legnagyobb fény kifejlesztése mellett fel tud használni. — Az egyenletes nyomás megszünteti a lángok eddigi hirtelen emelkedését, lobogását, zugását, az izzó harisnya elkormosodását és a lámpaüveg eltörését. — A készülék ugy Auer-, mint pillangóégőknél (nyilt lángoknál) alkalmazható. — Minden megrendelés alkalmával

szerződésileg 20% gázmegtakaritást biztositunk.

Készülékünk már 10 lángu légszeszberendezésnél a legrövidebb idő alatt a légszeszmegtakaritásból törlesztődik.

Németországban egy év óta bevált készülékünk ismertető leirását kivánatra portómentesen rendelkezésre bocsátjuk, müködését pedig a központi irodánkban berendezett laboratóriumban minden érdeklődőnek készséggel bemutatjuk.

MÜHLENTHAL és TÁRSA légszeszmegtakarító készülékek előállitására alakult társaság magyarországi vezérképviselősége:

Somló Jakab, Váci-körut 78. (Lègrády-palota.)

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Kedd, 1900. évi január 2-án.
A fegyverkovács.
Vig opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét szerzé Lortzing Albert, fordította Radó Antal.
Személyek:
Stadinger, Ney D., Adelhof, Hegedüs; Mária, Szilágyiné B. I., Irmentraut, Válent; Libenau gróf, Takács, Brenner, Dalnoki; György, Kiss B., Kovácslegény, Ney B.
Utána:
Rococo.
Ballet 1 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.
Kedd, 1900. január hó 2-án.
Fedora.
Dráma 4 felvonásban. Irta Victorien Sardou. Fordította Paulay Ede.
Személyek:
Ipanof Lórisz, Mihályfi, Tsilef, Szigeti; De Siriex, Horváth, Dr. Lorek, Mészáros; Grets, Egressy, Fedora, Hegyesi; Rouvel, Dezső, Olga, Nagy I.
Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.
Kedd, 1900. évi január hó 2-án.
Zárva.

VIGSZINHÁZ.
Kedd, 1900. évi január hó 2-án.
Osztrigás Mici.
Bohózat 3 felv. Irta: Feydeau. Fordította: Béldi Izor.
Személyek:
Petypon, Hegedüs, Corignon, Tapolczai; Gabrielle, Nikó L., Montgicourt, Gyöngyi; Tábornok, Szathmáry, Marollier, Bárdi; Clementine, Almási L., Virettené, Makróczyné; Osztr. Mici, Delli E., Báróné, Bálint R.
Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.
Kedd, 1900. évi január hó 2-án.
Blaha Luiza asszony mint vendég.
Kuruc furfang.
A népszinházi bizottság által 100 aranynyal jutalmazott népszinmű 3 felv. dalokkal és táncokkal, Rákóczi korából. Irta ifj Bokor J.
Személyek:
Becskyné, Krecsányi S., Tetény, Kiss M.; Ilona, Z. Bárdi G., Bedő, Vidor; Jögéry, Németh, Bözsi, Blaha L.; Tamás, Tollagi, Katica, Gazsi M.
Kezdete 7 órakor.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat
Téli Kiállitása
a városligeti uj mücsarnokban
1899. december 18-tól 1900. február 1-ig, nyitva d. e. 9-től este 8-ig.
Csütörtökön 6-tól 11-ig sétahangverseny villamos világitás mellett.
Buffet. ... Belépődij egy korona; vasárnap d. u. 1 órától 20 kr.

CIMBALMOK.
Legujabb acélszerkezettel, 5 évi jótállással, legszebb hanggal, részletfizetésre is kaphatók. Saját gyártmányu hangszerek, u. m.: cimbalmok, hegedük, harmonikák, fuvolák, okkarinák, bőgők stb. — Kitünő magyar hurok. Számos kitüntetés és elismerés a jó munkáért. Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök meg.
Mogyoróssy Gyula
magy. hangszeripar-telepe Budapest, VIII., Kerepesi-ut 71.

Melyik sorsolási lapot járassam?

azt, a melyik a legtöbbet nyujtja. Mit nyujt a Hiteles Merkur?
1. A sorsjegy-tulajdonost nem érdeklő pénzügyi cikkek helyett érdekes közleményeket tartalmaz.
2. Előfizetői közösen 50 drb jószív-sorsjegy nyereményeire játszanak ingyen, (a számokat a „Hiteles Merkur" közli), az esetleges nyereményt az előfizetők kapják.
3. A „Hiteles Merkur" nagy elterjedtségénél fogva a legtöbbet nyujthatjaés ezért a legolcsóbb és legmegbizhatóbb sorsolási lap.
Mutatványszámot küldünk.
a Hiteles Merkur
Cim: Budapest, Ferenciek-tere 6.
Egész évre csak 1 forint.

Budapest kávéház Andrássy-ut 27. sz.
a legmodernebb stylusban ujonnan átalakitva. Ma és mindennap **Banda Marci és fiai** hangversenyez.
Ti zielettel **Rosenberg Lajos**, kávéház tulajdonos.

„Steffánia" kávéház Kerepesi-ut 73. szám, Ma és mindennap
nagy Variété előadás csakis elsőrendü művészek fellépte naponta 2 KACAGTATÓ BOHÓZAT.
December hó 25-én Bpest kedvence Hartan Ede első fellépte.
Szabad bemenet. Számos látogatásért esedez KOCH SÁNDOR kávés.

Elite-szálló Budapest, VII., Király-utca 39.
Az ujkor igényeinek megfelelően elegánsan berendezve. Mérsékelt szobaárak, villamos világitás, fürdők a házban. Telefon. **Mandl Albert**, igazgató.

PETÁNOVITS Metropole-szállója.
Ma **KUTHY VINCE** kedvelt zenekara játszik. Szinház után teljesen friss vaesto csora. A gyönyörü téli kerten kivül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas diszes fehérterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Budapest legolcsóbb garni szállodája
Stefánia szálloda
VII. ker., Murányi-utca 53. szám.
Kényelmes tiszta szobák 50 krtól feljebb.
Villamos megálló Damjanics és Murányi-utca felől. **Telefon.**

Putzer György
ujonnan átalakitott pinceéttermében Deák-tér. ma és mindennap
ILLÉS GÉZA jó hirnevü nemzeti cigány zenekara hangversenyez. — Borai kizárólag csakis **Putzer Antal** pécsi és baranyai bortermelőtől valók.

Dobránszky-féle étterem és sörcsarnokában
Budapest, Teréz-körut 4. Kemnitzer-utca sarkán. Naponként friss reggeli és pedig *Torockói hus, Hortobágyi gulyás. Ementhali sajt 5, 7 és 9 krért.*
Kitünő aradhegyaljai borok, gazdag étlap. Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálat.
DREHER-féle sörök.

Végeladás!

22 év óta fennálló, jó hirnévnek örvendő szijgyártó-, nyerges és böröndös üzletemet felhagyom. Óriási árurakteramat, mely csak a legszolidabb, tartós és izléses árukból áll, leszállitott árakon elárusitom, melyre van szerencsém a nagyérdemü közönséget és tisztelt vevőimet alázatosan felkérni, hogy szerencséltessenek még egy bevásárlással, hogy utoljára jó árummal olcsón kiszolgálhassam. Törekvésem az lesz, mint eddig is volt, hogy a legjobb kiszolgáltatásban részesitsek mindenkit.

Képes árjegyzék, civil és katonai, ingyen és bérmentve.

SZIGETI LAJOS
szijgyártó, nyerges és böröndös. Cs. és kir. udv. szállító. — Ő fensége József főherceg és Coburg herceg udv. szállítója.
BUDAPEST, VIII. ker., Muzeum-körut 10.

KÉPES levelező-lapok.
Magyar művészek ujabb alkotásai után.
Finom fénynyomat. Hazai készitmény.
Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te.
Bihari Sándor: Munka után.
Innocent Ferenc: Fátyoltánc.
Karvaly József: Vásárfia.
Konek Ida: Havasi pásztorok.
Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban.
Márk Lajos: Terefere és Szerelmi dal.
Neogrády Antal: Vesztett boldogság.
Neogrády Antal: Az erdő titka.
Nádler Róbert: Alszik a baba.
Pechán József: Utolsó gyufa.
Senyei Károly: Szökőkut, Kecskepásztor.
Szenes Fülöp: Kása nem étel.
Telcs Ede: Enyelgés.
Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.
Vajda Zsigmond: Kedélyes birak.
Vajda Zsigmond: Kedves iró.
20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel.
Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában VIII. József-körut 18. szám

Országos
zarándoklatok Rómába
az 1900. jubiláris évben.
Rendezik a Magas Clerus főnhatósága alatt:
a magy. kir. államvasutak városi menetjegyirodája és Propper N. János ker. akad. igazgató „Keleti Utazási Vállalata" (Budapest, IV., Mária Valéria-utca, Hungária-szálló.)
Az első zarándokutazás indulása
1900. február hóban,
a melyre előjegyzések már most elfogadtatnak. — Részletes felvilágositással és tervezettel a központi iroda szivesen szolgál.

Házasulandók figyelmébe
a m. kir. fémjelző hivatal által próbával ellátott ékszerek, nevezetesen brilliánt fülbevalók a legfinomabb kivitelben, gyönyörü gyürük és brocheok, valamint karkötők a legfinomabb valódi drágakövekkel ellátva, finom és nagyon jó uri és női órák nagyon szép müvü aranyláncokkal, megrendelhető Schönwald Imre arany és ezüstáruk gyárában Pécsett, — Rendelkezésre választékküldemények 30000 frtig.

Fiumei különlegesség
A Fiumei kávé és behozatali társaság
a következő kávé és tea specialitás keveréket:
1 kg. Modjokerto Jáva, 1 „ Soerahaja, 1 „ Mocca, 1 „ N. Cuba, ½ „ Menadó, ¼ „ legfinomabb theát — összesen 9 frt 22.
küldi franco, elvámolva, minden egyéb költség nélkül utánvétellel.
Részletes árjegyzék ingyen!

Abbazia
Pension Habsburg
I. rangu ház. — Legnagyobb kényelem. — Központi fekvés. — Francia konyha. — Napi penzió 5 forinttól feljebb.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
A legujabb attrakciók!
Nagyszerü müsor!
Krüger-féle villamos csillagok
16 hölgy elsőrendü szépségek
Albertus és Bartram
a legnagyobb amerikai szenzáció.
Mizzi Rositta szubrette — **Milton Trio** angol-német énekesnő
La belle Giovanitta
transformáció táncosnő
MISS VONARE a világ legérdekesebb csodája kitüntetett contorsionistanő
Bozena Bradsky nemzetközi énekesnő
Briston et Gilwartos
comique excentrique vig csavargók a biciklin
The 3 Wortley, a repülő atléták
és az összes szerződött specialitások.
Jegyek elővételi dij nélkül válthatók a nappali pénztárnál és Weisz A. nagy szivartőzsdéjében IV., Károly-körut 26. szám.
A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készittettek.

Szállitható takarék-kazánkályhák
takarmány, burgonya stb. főzésére és lopárolására, víz- és ruhaforralásra, pékeknek és mészárosoknak, kolbászkészitésre, zsirolvasztásra, szappangyártáshoz, kémiai iparhoz, valamint sok mindenféle mező- és **háztartási célokra zománcos** vagy zománctalan belső katlanokkal, álló vagy tolható szekr.; nagyon kevés fűtőanyagot igényelnek és mindenütt engedély nélkül kényelmesen felállithatók. Csak a beöntött céggel valódiak. Tessék árjegyzéket kérni szeszkészitőkazánokról, rőpa és burgonyavágókról, darálók és zuzó malmokról, tengeri morzsolókról, gabonatisztitó gépekről, trió-osztályozó gépekről legujabb vetőgépekről, ecetkészitő, szénsav- és szalmasajtolókról, lovas szerkezetekről (Járgányokról) és szeplőgépekről is
Ph. Mayfarth et Co.
Bécs, II., Taborstrasse 71. cs. kir. kizár. szab. mezőgazdasági gépgyárak, vasöntők és gőzhámorok.
Képes árjegyzékek számos ell-merő irattal ingyen.
Képviselők és ismétárusitók felfogadtatnak.

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtós, diófa fényezett	34 frt	1 obédlőszék, é-német stil	4 frt
2 ágy, diófa, fényezett	22 „	1 irószaszal, 3 fiókos	16 „
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett	8 „	1 hálószoba, matt diófa	125 „
1 mosdó, 2 ajtós, diófa, fényezett	14 „	1 hálószoba, faragott	170 „
2 szekrény, 2 ajtós, diófa, matt	38 „	1 garnitura crépe- vagy bouretto-behuzat	60 „
2 ágy, magas, diófa, matt	38 „	1 garnitura selyem-behuzat	80 „
2 éjjeli szekrény, diófa, márványnyal	22 „	1 garnitura plüss-behuzat	95 „
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv.	46 „	1 szalonasztal	10 „
1 diván, magas támla szőnyeggel	40 „	1 consol márványnyal és tükör	26 „
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	14 „		

Nagy választék egyszerü, valamint a legdiszesebb kivitelü butorokban.
Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébettér és Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.